

ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat:
Dr. STAUBER JÁNOS

Proprietar: Societatea Anonimă pt. editura ziarului Aradi Közlöny, înreg. în Reg. Publ. Periódice sub No. 10/1—1938. Trib. Arad.

ARAD, ANUL 54. No. 19.
1939. január 24., kedd.

Redactor responsabil:
SZ. JAKAB GÉZA

Arad magyar katolikussága

Küldöttségileg tisztelgett az elmúlt napon Arad megye közigazgatási vezetője, Mihai Dobriceanu ezredes-prefektus előtt, hogy teljes őszinteséggel kitárja előtte szívét. Az ügy, amely ennek a látogatásnak új aktualitást adott, nem újdonság a katolikus magyar társadalom előtt és ismeri jól a megye vezetője, aki maga is már megértő támogatásával sürgette elintézését az illetékes felettes fórumok előtt. Új és főleg váratlan volt azonban az a fordulat, amely bekövetkezett akkor, amidőn a közoktatásügyi miniszteriumból egy leirat érkezett a temesvári katolikus megyéspüspöki rezidenciába; amelyben azt közölték az iskolafenntartó kisebbségi egyház képviselőjével, hogy az aradi magyar katolikus fiugimnázium részére sürgetett nyilvánossági jogot nem adják vissza a felettes tanügyi hatóságok. Hogy milyen ok készítette erre a döntésre a miniszteriumot, egyelőre titok maradt: az értesítésben nem volt róla szó.

Teljesen érthetetlen valóban a határozat. Értelhetetlen legelsősorban is közoktatásügyi szempontból, mert nem képzelhetjük el, hogy a miniszterium illetékes szervei előtt titokban maradt volna az a tény, hogy ennek az egész városnak, sőt az egész Aradmegyének a maga aránylag nagy kiterjedésű területén nincs egyetlen egy olyan magyar felekezeti középiskola tanintézet sem a fiuk számára, amely nyilvánossági joggal rendelkezne. Az aradi és aradmegyei magyar fiuk tehát, ha középiskolai oktatásban kívánnak részesülni, nem szerezhetik meg a saját anyanyelvükön a kívánt képeket, mert az aradi katolikus fiugimnázium, amelyet olyan tiszteltreméltó áldozatkészséggel hozott létre és tart fenn a katolikus magyarság, mindaddig még nem nyerte vissza nyilvánossági jogát. Azt a jogot, amelyet az intézet alapítása idején élvezett, később különböző okokra való hivatkozással a miniszterium megvont, majd újra visszaadott, amint a ki-fogásolt szervezeti, majd felszerelési okok megszűntek, hogy végül is visszaadatlan maradjon, — holott a jogfosztó okok azóta rég eltűntek, amint erről számos ízben értesítették különböző feliratok, memorandumok a letűnt politikai rendszerek közoktatásügyi képviselőit. Hosszu esztendőök teltek el a deputációzgatásokban, feliratok szerkesztésében, eredménytelenül. Arad katolikus iskolafenntartó magyarsága azonban újjáéledt reménységgel tekintett az újjászülető ország politikamentes kormányzatának intézkedése elé, mert meg volt győződve róla, — minthogy ezt a hitét ma sem veszítette el, — hogy ha az aradi katolikus magyar fiugimnázium ügye valóban elfogulatlan és tárgyilagossá kerül, úgy népi kulturánknak és köznevelésünknek ez a sok vihart látott kulturbástyája újra betöltheti teljes jogu rendeltetését. Ugy lát-szik, nem így történt. Ami történt azonban, az egyformán joggal lepte meg a helyi közhatóság, az iskolafenntartó kisebbségi magyar hitfelekezeti egyházi és világi vezetőit.

Hiba volna azonban, ha most, a meglepetés első keserű pillanataiban elhamarkodva ítélnék meg a helyzetet. A lehetetlenséggel határos volna például azt képzelni, hogy az új kormányzat, amelynek az újjáépítés nagy munkájában annyi, annyira nagyszabású, állampolitikai jelentőségű problémával kell megbirkóznia; morális és politikai értelemben tudhatna és vállalhatna, minden egyes olyan intézkedést, amelyeket az államgépzet egy-egy rekeszében még a régi világból ottmaradt tisztviselője tesz, akár megszokásból, akár egyéni elfogultságból, akár csupán azért, mert nem érti át az új kormányzati szellem magas intencióit, politikai vonalvezetését és szemei előtt látatlanul peregnék a történelmi események. A népi kisebbségnek aktív részvállalásának jelentősége az ország közéletében, — amint ez ünnepélyes keretek és világgraszáló jelentőségű nyilatkozatok között éppen a napokban történt, — lehet nyereség egy politikamentes kormányzat számára, de túlzás

volna feltételeznünk, hogy ennek értékét megérti, jelentőségét mérlegelni tudja minden egyes olyan köztisztviselő, aki a politikai pártok világában került helyére és azok elvetett szempontjait mindezt ideig nem tisztogathatta ki lelkéből, világszemléteiből. El tudjuk képzelni, hogy az aradi katolikus magyarságot annyira elképpesztő haározat csakis ily módon születhetett meg az események forgatagában, a miniszteri aláírásra összegyűjtött akták ezrei között; de nyitott kérdés maradt, hogy vállalja-e a kormányzat is...?

Remélni kívánjuk, hogy az itt felvetett kérdések, amelyek az aradi és aradmegyei magyarság tömegeinek lelkét ezekben a napokban oly mélyesen foglalkoztatják és amelyeknek nyílt, becsületesen feltárását a megye vezetője ezuttal is oly tiszteletreméltó megértéssel fogadta, mielőbb illetékes választ nyernek, a hiányzó indokolással együtt. Az ittélő magyarság hinni kíván az új kormányzati szellem tárgyilagosságában, amelyet tiszteletreméltó eszmei célkitűzéseiben olyan megszihangzó módon hirdetett: az aradi katolikus fiugimnázium nyilvánossági jogának esetében azonban már elérkezett a cselekvés parancsoló szükségességének órája is és ez a kormánygesztus nem jelenthet mást, csak amit manifesztációiban igaz hitvallásaként hirdetett. (J.)

Királyi dekrétumok a Nemzeti Újjászületési Front alapszabályzatainak kiegészítéséről

és vezetőségi tagjainak kinevezéséről — Miron Cristea pátriárka-kormányelnök celebrálja a mai Tedeumot Bucurestiben

Bucurestiből jelentik: Január 24-én a patriar-chatusi székesegyházban Miron Cristea pátriárka személyesen tart Te Deumot a koronatanácsosok, a kormány tagjai, valamint a polgári és katonai hatóságok jelenlétében. A királyi palotában a "Ferdinand-rend" lovagjainak részvételével fogadás lesz.

Királyi rendelet a Nemzeti Újjászületés Frontjának alakításáról szóló törvény kiegészítésére és vezértitkárok kinevezéséről

II. CAROL

Isten kegyelméből és a Nemzet akaratából
Románia királya

Minden jelenlévőnek és eljövendőnek, egészséget!

Miniszterelnökünk és igazságügyi, valamint belügyminiszterünk 6091/1939. számú jelentésére vonatkozóan:

Tekintettel a minisztertanács 184/1939. számú jegyzőkönyvére.

Tekintettel a törvényvéleményező bizottság 91/1939. szám alatti jelentésére, az alkotmány 46. szakasza értelmében

ELRENDELTEK ÉS ELRENDELJÜK:

a Nemzeti Újjászületés Frontjának létesítéséről szóló törvény szabályzatát.

Egyetlen szakasz: A Nemzeti Újjászületés Frontjának létesítéséről szóló törvény 10. és 11. szakasza a következőket tartalmazza:

10. szakasz: Az igazgatótanács 30 tagból áll és ezek közül 10 a földművelést és kézmunkát, 10 a kereskedelmet és ipart, 10 pedig az értelmiségi foglalkozási ágakat képviseli. Az igazgatóság tagjai résztvesznek a Felső Nemzeti Tanácsban is.

A királyi tanácsosok bármikor résztvehetnek az igazgatótanács ülésein.

11. szakasz: A Felső Nemzeti Tanács 150 tagból alakul, az alkotmányban említett három foglalkozási ág 50—50 képviselőjének részvételével.

A királyi tanácsosok és az alapítótágok bár-

mikor résztvehetnek a Felső Nemzeti Tanács ülésein.

Kelt Bucurestiben, 1939. január 20-án.

CAROL.

A minisztertanács elnöke:

MIRON.

Victor IAMANDI Armand CALINESCU
igazságügyminiszter. belügyminiszter.

A vezértitkárok kinevezéséről szóló rendelet a következő:

II. CAROL

Isten kegyelméből és a Nemzet akaratából
Románia királya

A jelenlévőnek és eljövendőnek, egészséget!

— Miniszterelnökünk 1939. január huszadiki jelentésére vonatkozóan

— A minisztertanács 186/1939. jegyzőkönyve szerint

— Az alkotmány 46. szakasza értelmében

ELRENDELTEK ÉS ELRENDELJÜK:

1. szakasz: Két évi időtartamra a Nemzeti Újjászületés Frontjának vezértitkáraivá nevezzük ki a földművelés- és munkáügyek élére N. Cernăteanu professzort, az értelmiségek ügyvitelére élére Silviu Dragomir professzort, a kereskedelmi és ipari ügyek élére Victor Vălcovici professzort.

2. szakasz: Jelen rendelet végrehajtásával miniszterelnökünket bizzuk meg.

Kelt Bucurestiben, 1939. január 20-án.

CAROL.

MIRON miniszterelnök.

A Front három direktoriumi és nemzet-tanácsi tagjainak kinevezése

II. CAROL

Isten kegyelméből és a Nemzet akaratából
Románia királya

A jelenlévőnek és eljövendőnek, egészséget!

Miniszterelnökünk jelentésére vonatkozóan

A minisztertanács 185/1939. számú jegyzőkönyve szerint

Az alkotmány 46. szakasza és a Nemzeti Újjászületés Frontjának megalakításáról szóló törvény

szabályzatának 10., 11. és 12. szakasza alapján, ami első szám alatt 1939. január elsején hirdettetett ki

ELRENDELTEK ÉS ELRENDELJÜK:

1. szakasz: A Nemzeti Ujjászületés Frontjának igazgató tanácsába két évi időtartamra, tagokként kinevezzük a következőket:

Földművelés- és kézmunkaügy:

1. Călinescu Armand, 2. Flondor Gheorghe, 3. Gherman Eftimie, 4. Jelebeanu Ion, 5. Ionescu-Si-sești G., 6. Serban Mihail, 7. Sescioreanu Constantin.

Kereskedelem és ipar:

1. Angelescu Constantin, 2. Bujoi Ion, 3. Constantinescu Mitiță, 4. Gafencu Grigore, 5. Gigurtu

Ion, 6. Savu Eugen, 7. Slăvescu Victor, 8. Tilea Viorel.

Értelmiségi foglalkozások:

1. Andrei Petre, 2. Cancicov Mircea, 3. Căzaciuc Grigore, 4. Ghelmegeanu Mihai, 5. Hatieganu Iuliu, 6. Iamandi Victor, 7. Ralea Mihail.

A 2. szakasz a Front nemzeti-tanácsának két évre kinevezett tag-névsorát tartalmazza. A névsort a legutóbbi számunk első oldalán Rador-jelentés nyomán teljes egészében közöltük.

3. szakasz: A minisztertanács elnöke bízott meg a jelenlegi dekrétum végrehajtásával.

București, 1939. január 20.

C A R O L.

MIRON miniszterelnök.

Végetért Belgrádban Ciano gróf és Stojadinovics tanácskozása

Románia és Jugoszlávia együttesen kívánják kivenni részüket a Dunamedence békepolitikáiból

Belgrádból jelentik: Ciano gróf Petrovicsból Stojadinovics társaságában tegnap Belgrádba utazott, ahol este hat órakor ünnepélyesen megnyitotta az olasz könyv kiállítását. A megnyitáson a kormány tagjai és a diplomáciai kar igen sok tagja vett részt. Utána Ciano megjelent a jugoszláv kormánypárt helyiségében. Este Pál kormányzó kastélyában vacsorát adott az olasz külügyminiszter tiszteletére, aki négy napos jugoszláviai tartózkodás után tegnap éjjelkor visszaindult Romába.

Ciano gróf és Stojadinovics megbeszéléseinek befejezése után vasárnap este

hivatalos közleményt adtak ki,

amely kiemeli, hogy Ciano baráti látogatása alkalmat adott a legnagyobb szívélyességtől áthatott és igen mélyreható tárgyalásokra. A közlemény a két kormány megegyezését fejezi ki a jugoszláv-olasz egyezmény tökéletes alkalmazása felett, majd közli, hogy Stojadinovics és Ciano gróf Európa olyan több területi helyzetét vizsgálta meg, amely Jugoszláviát és Olaszországot kölcsönösen érdekli. A két államférfi újból kifejezésre juttatta a közös akaratát, hogy folytassa a két ország együttműködésének kimélyítését

a béke és rend megszilárdítására Európa délkeleti részében, az összes érdekelt államokkal egyetértésben és a Jugoszláviával szomszédos államokkal lefolyt legutóbbi megnyilatkozásokkal kapcsolatban, amelyek

Belgrádban igen kedvező visszhangra találtak.

Olaszország ehhez az együttműködéshez az a teremtő szellemmel járul hozzá, amely a Róma—berlini-tengelyt jellemzi.

A német sajtó nagy figyelemmel kísérte Ciano gróf jugoszláviai látogatását. A lapok azon meggyőződésüknek adnak kifejezést, hogy ez a látogatás hozzá fog járulni a Duna melletti államok jóviszonyának kiépítéséhez. A Berliner Börsenzeitung azt írja, hogy Jugoszlávia csak Romániával való egyetértésben fog esetleg Magyarország felé közeledni. A lap szerint ilyen megállapodás jött létre II. Carol király és Pál jugoszláv régensherceg legutolsó találkozásánál. A német sajtónak általában az a véleménye, hogy Ciano gróf jugoszláviai látogatása nem járt pozitív eredménnyel. (Rador.)

Belgrádból jelentik: Pál régensherceg, Ciano gróf olasz külügyminiszternek a jugoszláv Fehér Sas-rend első osztályát adományozta. Római jelentés szerint

Ciano külügyminiszter jugoszláv utjáról visszatért Romába.

A belgrádi uttal kapcsolatban Virginio Gajda nagyobb cikket írt a Voce Italiában, amelyben a következőket mondja: Ez a látogatás kézzel fogható bizonyítéka, hogy

a jugoszláv és olasz együttműködés egész Európa szempontjából fontos tényezőzt jelent

és nagy kihatással lehet az egész európai helyzetre. Örömmel kell megállapítani azt is, hogy a két szomszédos állam külpolitikai vezetője minden kérdésben egyetértett.

A politikai kérdések tárgyalásai során szó volt arról is, hogy a jugoszláv—olasz barátságot ki kellene terjeszteni a dunai államokra is.

Kitér ezután a cikk a két állam közt kiépülő kereskedelmi összeköttetésre és megemlíti, hogy Belgrádban olasz és Rómában jugoszláv kereskedelmi kamarát állítanak fel. Ezeket kívül továbbfejlesztik a két ország kulturális kapcsolatait és kulturális egyezményt fognak kötni.

Párisból jelentik: A francia sajtó erősen foglalkozik a belgrádi tárgyalásokról kiadott hivatalos közleménnyel és a lapok nagyrésze megállapítja, hogy

nem jött létre új egyezmény.

A Petit Parisien szerint a megbeszélések központjában a magyar—jugoszláv kapcsolatok kérdése állt. Ebben az ügyben azonban nem hoztak végleges döntést. Hír szerint a megbeszéléseken azon-

ban szóba került a francia—olasz—spanyol kérdés is.

A Havas távirati iroda a következőket jelentette: A Ciano olasz külügyminiszter és Stojadinovics jugoszláv miniszterelnök között lefolytatott tárgyalások befejezésekor kiadott közleményben egy fontos pont található, amelyből arra lehet következtetni, hogy Olaszország meg akarja javítani a magyar—jugoszláv viszonyt.

A jelek szerint Jugoszlávia semminemű végleges egyezményt nem akar kötni mielőtt ne kereste volna meg az érintkezést Romániával. Ezt az értelmezést adják diplomáciai és politikai körökben a közlemény azon részének, amely a dunamedencei helyzettel foglalkozik és, amelyben a két államférfi azon közös elhatározásának ad kifejezést, hogy folytassák és kimélyítsék együttműködésüket a béke és rend megőrzése érdekében Európának ebben a részében az érdekelt államokkal, azokkal a megnyilvánulásokkal kapcsolatban, amelyek Jugoszlávia szomszéd államaiban nyilvánultak meg és, amelyek Belgrádban kedvező hatást váltottak ki. A közleménynek ez a része minden bizonnyal arra utal, hogy

Ciano gróf legutóbbi budapesti látogatása alkalmával a magyar közvéleményben kedvezően fogadták a Belgrád és Budapest közötti közlekedés tervét.

Megemlíti végül, hogy a közleményben említés történik a Róma—Berlin tengelyről. Ezzel azt akarták hangsúlyozni, hogy Németország és Olaszország a Dunamedencében olyan politikát folytat, amely összhangban áll azzal a szellemmel, amely minden téren az olasz—német együttműködést uralja.

Rómából jelentik: Az olasz lapok vezető helyen közlik Ciano gróf olasz külügyminiszternek jugoszláviai tárgyalásáról kiadott hivatalos közleményt és megegyezéssel foglalkoznak vele. A Popolo d'Italia megállapítja, hogy a külügyminiszter budapesti és bélyei találkozásánál sok történt az újjáépítés terén.

Harcra készül Barcelona a nemzetiek acélgyűrűjében

Francia hadiszor-szállítmányok özönlnek át a határszorosokon a köztársaságiak erősítésére

Burgos. A nemzeti csapatok főparancsnoksága a következőkben ismerteti a harctéri helyzetet:

— A nemzetiek a katalóniai offenzíva megindulásától kezdve 39.500 foglyot ejtettek. A nemzetiek az Estradamura szakaszon is előnyömlenek. A nemzeti repülőek hat köztársasági repülőgépet lelőttek és bombázták Valencia katonai épületeit. Vasárnap a nemzetiek Barcelona felé történő előnyomulásukban elfoglalták Igualda városát, továbbá elfoglalták a katalán tengerpart több fontos községét.

A nemzetiek rádiója közölte tegnap, hogy a nemzetiek már csak harminckét kilométernyire vannak Barcelonától. A nemzeti csapatok két irányban nyomulnak Barcelona felé és a tengerparton haladó egységek, amelyek kizárólag mór-rokpból alakulnak, már Barcelona külvárosai felé közelednek. A kormány rendeletére a köztársaságiak Barcelona közelében és magában a városban árkokat ásnak. A munkálatokban a polgári lakosságnak nemre és korra való tekintet nélkül segítséget kell nyújtania. Barcelonában a harctérről visszahívott katonák miatt az élelmiszerhiány igen nagy.

A katalán gazdasági miniszter tegnap rendeletet adott ki, amely szerint mártól kezdve minden ipari és kereskedelmi tevékenység tilos, hogy a katonai szolgálatra alkalmas és az ötvenedik élet évét be nem töltött férfiak és nők, akik mint önkéntesek kívánják jelentkezni, a katalán hatóságok rendelkezésére állhassanak.

A köztársasági kormány egyébként elrendelte, hogy minden munkabíró férfi és nő, akik frontszolgálatot nem teljesítenek, vegyenek részt a Barcelona körüli erődív mentési munkálatokban. Vasárnap Valenciát három ízben bombázták a nemzetiek repülői. Az egyik bomba egy menedék hely bejárata előtt robbant fel. Egy ember meghalt és hat megsebesült. Egy francia és egy angol hajót bombaszilánkok értek.

Barcelona. (Rador.) A nemzetiek vasárnap tízszor bombázták Barcelonát és a halottak száma több, mint 400, a sebesülteké 1200. A Mariner nevű amerikai hajó, amely angol zászló alatt öt nappal ezelőtt érkezett gabonarakománnyal Bar-

celonába, elsüllyedt.

Valencia. (Rador.) Vasárnap délután 5 órakor 10 nemzeti repülőgép negyedszer bombázta Valenciát. A Cardiff nevű angol hajó bombatalálat következtében megsérült és egy angol matróz megsebesült.

A nemzeti főhadiszállás jelentése szerint a nemzeti csapatok dél és nyugat felől 18 kilométernyire megközelítették a fővárost.

Már semmiféle erődítményvonal nincs előttük, mert az erődöveket rohammal bevették.

A köztársasági főparancsnokság rendeletére a katonaság és a polgári lakosság közvetlenül Barcelona előtt, de magában a főváros uccáin is lázas sietséggel építi ki a lövésbárokot és fedezékeket.

A fővárosban az élelmiszerhiány szinte elviselhetetlen. A fővárost előzőköttek a menekülő katonák. A francia kolónia tagjai Barcelonában maradtak, hogy ott várják meg a nemzetiek bevonulását. A spanyol nemzeti főhadiszálláson kijelentették, hogy

a francia határátlépéseken nagymennyiségű francia hadianyag és lőszer megy át a köztársaságiak részére. Óráról-órára hajadnak át lőszerrel megrakott teherautók, amelyeket akadály nélkül átengednek. Tegnap 20 francia tank haladt át Barcelona felé.

Páris. (Rador.) Bonnet francia külügyminiszter hétfőn délelőtt kihallgatáson fogadta Alvarez del Vayot, a köztársasági Spanyolország külügyminiszterét, valamint Pascuat, a köztársasági Spanyolország párisi nagykövét. A Havas távirati iroda tudni véli, hogy a megbeszélések során a nemzeti csapatok előnyomulása következtében előállott spanyolországi helyzetet vitatták meg. Megvitaták egyébként a Spanyolországból menekülők helyzetét is.

Daladier miniszterelnök hétfő délután kihallgatáson fogadta Bonnet francia külügyminisztert, aki teljes részletességgel beszámolt a legújabb spanyolországi eseményekről.

A Reuter távirati iroda jelentése szerint az angol munkáspárt elhatározta, hogy a január 31-i alsóházi ülésen kérni fogják a spanyolországi helyzet tárgyalását.

Leány-klub tea-délutánja január 29-én, délután 5 órakor
Bu'levard (Központi) helyiségeiben

Kedvezőtlenül döntött a közoktatásügyi minisztérium az aradi magyar katolikus fiugimnázium nyilvánossági jogának visszaadása ügyében

Az aradi magyar katolikus társadalom feliratot intézett az elutasítással kapcsolatosan Pacha Agoston dr. temesi megyéspüspökhöz

Az aradi és aradmegyei kisebbségi társadalom hónapok óta reménykedve várja a döntést a város és megye egyetlen magyar nyelvű gimnáziumának ügyében. Reménykedve s jóhiszeműen, — hiszen az aradi római katolikus társadalom erején felüli áldozatkészségének tanujelét adta, amidőn ezt az iskolát, — amelynek nyilvánossági jogát azzal az indoklással vették el, hogy a tanfel-szerelése hiányos, — kifogástalanul felszerelték. A reménységet a Calinescu Armand bel-üzyminiszter és a magyar nemzeti népkisebbség

vezetői között közelmulthban létrejött megállapo-dás is táplálta s senkisémet kételkedett abban, hogy az aradi római katolikus gimnázium rövidesen visszakapja a törvény által biztosított jogot, az is-koja nyilvánossági jogát.

Ezért mély meglepetést vált ki a nemzetne-velésügyi minisztérium magán- és felekezeti ok-tatási ügyosztályainak január 8-ikán kelt leirata, mely indokolás nélkül közli, hogy nem adták meg az aradi római katolikus gimnázium várva-várt nyilvánossági jogát.

„Érthetetlen a nyilvánossági jog visszaadásának megtagadása...”

Az Aradi Közlöny munkatársa a meglepetést s egyben lehangolást keltő értesítés vétele után felkereste dr. Széll Lajos egyházközségi elnököt, hogy az iskolafenntartók megvilágításában lát-hassuk és megkérdézhessük: miért nem adták meg a nyilvánossági jogot?..

— Az elutasító rendelkezés előttünk is érthet-etlen — mondotta dr. Széll Lajos, — hiszen

állandóan biztató ígéretek kaptunk és a leg-utóbbi megegyezés, amely Calinescu belügy-miniszter és a magyar népkisebbség vezetői között jött létre, támogatta a reménységet: nyilvánossági jogot biztosítanak az aradme-gyei római katolikus társadalom egyetlen ma-gyar tannyelvű gimnáziumának.

— A multban mindent megkíséreltünk, hogy visszaszerezzük az elvett nyilvánossági jogot, — folytatta nyilatkozatát az egyházközség elnöke, — a magyarság vezetői állandóan sürgették a tör-vény által biztosított jogunk elismerését és

megyéspüspökünk, dr. Pacha Agoston is több-ször személyesen közbenjárt, hogy az aradi római katolikus gimnázium megkaphassa a nyilvánossági jogát.

A november 10-iki aradi „Katolikus Bál” előtt né-hány nappal dr. Parecz Béla, Fischer Aladár gim-náziumi igazgató társaságában megjelentünk Dobriceanu Mihail ezredes, prefektusnál s amidőn átnyújtottuk a bál meghívót, tudomására adtuk, hogy ez a bál is a katolikus tanintézmények tan-felszereléseinek kiegészítését célozza. Ugyanakkor átadtunk egy kérvényt, amelyben

az elvett nyilvánossági jog visszaadását sür-gettük.

Dobriceanu Mihail megyei prefektus, aki bucuress-ti-utja előtt állt, megígérte, hogy személyesen nyújtja át a kérvényt Calinescu belügyminiszter-nek és személyesen felkéri dr. Silviu Dragomir kisebbségi főkormánybiztost az itt élő magyar, katolikus társadalom sérelmének orvoslására. Visszatérése után tudomásunkra adta, hogy a kér-vényt átnyújtotta Calinescu belügyminiszternek, aki kijelentette, hogy

elintézése nem tartozik az ügykörébe, de az-ért magához vette azzal a megjegyzéssel, hogy eljuttatja az illetékes helyre.

A reményteljes várakozás álláspontjára helyezked-tünk... Amidőn hír érkezett arról, hogy Calinescu belügyminiszter és a magyar népkisebbség veze-tői között megkezdődtek az egyezkedési tárgyalá-sok, azonnal „express” levelet írtunk gr. Bethlen Györgynek, amelyben részletesen ismertettük a tényállást és

kértük, hogy a tárgyalások alkalmával tárják fel az aradi magyar katolikus társadalom jo-gos kívánságát:

a gimnáziumunk nyilvánossági jogának visszaadá-sát.

Az elutasításról tudósító átirat a temesvári püspöki hivatalba érkezett.

Dr. Pacha Agoston püspök 50—1939. isk. sz. alatti leiratával azonnal megküldte Aradra a mi-niszteri döntést.

Indokolás nélkül...

Az aradi egyházközség január 16-ikára hívta össze tagjait és ezen az ülésen hivatalos feliratot szerkesztett, amely hiven tükrözte vissza azt a lelkiállapotot, amelyet az elutasítás idézett elő. A dr. Pacha Agoston püspöknek felterjesztett átirat-ból idézzük e sorokat:

— „A nem várt kedvezőtlen döntés előjáró-

Mi történt az aradi római katolikus tanonciskolával..?

Ismeretes, hogy az aradi római katolikus egy-házközség az elmúlt ősszel tervbevette

egy tanonciskola létesítését,

hogy a római katolikus tanoncok, akik közül szá-mosan az állami tanonciskola tulzsufoltsága miatt szakoktatás nélkül maradtak, szellemi kiképzést is nyerhessenek. Enélkül önálló, képesített iparosok nem lehetnek és ez — a mi iparososztályunk után-pótlását veszélyezteti...

1938. augusztus havában adták be az iparos és tanonctanfolyam létesítése iránti kérést, de mindeztideig, — a püspöki iroda, valamint az aradi egyházközség sürgetése ellenére sem, —

a Munkaügyi Minisztérium részéről még nem történt döntés.

A püspöki hivatal nemrégiben ismételtén a nemzetnevelésügyi minisztériumhoz fordult a ta-nonciskola ügyében, de ezen második fontos ara-di, magyar kisebbségi iskolaügy nem nyert elinté-

Katolikus küldöttség Dobriceanu Mihai ezredes-prefektusnál

Hétfőn délután 6 órakor Dobriceanu Mihai ezredes-prefektust felkereste dr. Széll Lajos, aradi római katolikus egyházközségi elnök és dr. Parecz Béla, hogy részletesen ismertessék az aradi római katolikus gimnázium nyilvánossági jogát visszautasító rendelkezést. A vármegyei prefektus azonnal fogadta az aradi magyarság két képviselőjét, akik

részletesen feltárták, hogy a visszautasító rendelkezés milyen hangulatot teremtett az aradi római katolikus társadalomban

és hangsúlyozták, hogy a gimnázium nyilvános-sági jogára való igény a törvény által biztosított jog, amelyhez az aradi katolikus magyarság ra-gaszkodni kíván.

Dobriceanu Mihai ezredes-prefektus, miután meghallgatta a magyarság két képviselője által előterjesztett panaszt, biztosította őket az ügy-ben való közbenjárásáról és

abbeli reményének adott kifejezést, hogy a visszautasító rendelkezést remélhetőleg visz-szavonják

és az aradi római katolikus gimnázium, amely az egyetlen magyar nyelvű középiskola a városban

ságunk tagjaiban meglepetést váltott ki. A nyilvánossági jognak a hiánya az iskola ta-nuló létszámában már eddig is nagymérvű csökkenésre vezetett, a jövőben pedig azzal a veszéllyel fenyeget, hogy katolikus liceumunk-zak, városunk és megyénk immár egyetlen ma-gyar tannyelvű középiskolájának fenntartása lehetetlenné válik.”

Az átirat a továbbiak során ismerteti, hogy a minisztérium ezen kívánságnak teljesítését a mult év április havában 13804—1938. számú dön-tésével sejtette és kilátásba helyezte, mert felté-teleket írt elő, amelyeket maradéktalanul teljesi-tettek és későbbben igazoltak. Hangsúlyozzák ezen kívül, hogy ugy a konkordátum, mint a magánok-tatási törvény, legutóbb pedig az 1938. augusztus 4-iki minisztertanácsi határozat intézkedése: egye-nesen és határozottan biztosítják a nyilvánossági jogra való igényt.

Az egyházközségi ülés felirata ezután ismét-elten hangsúlyozza és feltárja, hogy a liceum működésében mennyire szem előtt tartották az ál-talános országos szempontokat. Igazolja ezt töb-bek között az is, hogy a gimnáziumban az előírá-sos román nyelvű oktatáson kívül románul adják elő a természetrajzot az I. és II. osztályban heti 2—2 órában és a fizikát a III. és V. osztályban heti 3, illetve 2 órában és a filozófiát a VI., VII. osztály-ban heti 2—2 órában.

Foglalkozik még az átirat azon aggályokkal is, amelyek a multban is elgáncsolták a nyilvános-sági jog visszaadását. Ezzel kapcsolatban őszin-tén, megbecsülésre méltó nyíltsággal állapítják meg:

— „... a kisebbségi jogos kívánságok őszin-te teljesítése és ezzel a kisebbségi nemzet-cso-portoknak az a tudata, hogy az állam kormány-zata az ő természetes és törvényes jogait is biz-tosítja, hogy igazságos és a többi állampolgárá-val egyenlő elbánásban is részesül. — alkalmas az ország konszolidálásának és biztonságának előmozdítására.”

zést. A püspöki hivatal 114—1939. számú leiratá-val értesítette erről az aradi egyházközséget, a mely azon az ülésen, midőn a gimnázium nyilván-ossági jogának visszautasítását tárgyalták meg átiratában a kérdésre is kitért. Dr. Pacha Agoston püspök személyes közbenjárását kérték mindkét iskolaséreلمي ügy orvoslása érdekében.

A fenti sorok, amelyeket szószerint a dr. Pacha Agoston püspökhöz felterjesztett átiratból idéztünk, hiven tükrözik az aradi római katolikus gimnázium „nyilvánossági komplexumát”. A püspökség átiratából kiderül az is, hogy mindezek ellenére sem adhatták fel a reményt: az illetékes tényezők is be kell lássák, hogy a nyilvánossági jog visszaadása — most a kormány és a magyar nemzeti népkisebbség vezetői között történt egyezés megkötése után, — elvi jelentőségű ügy, amelynek kedvező megoldása közöhalj...

és a megyében, rövidesen visszakapja a megvont nyilvánossági jogát. NEDECZKY FERENC

URANIA premiermozgó: Tel. 12-82

A velencei filmverseny győztese. Izzalmas cselekmény, látványos produciók idomított vadállatok!

„Vándorcirkusz”

Franco rendezés: JACQUES FEYDER
 H. Albers Kamilla Horn, Françoise Rosay
 3 órakor (mérs.) 5, 7.15 és 9.30.

D. e. 11.30-kor olcsó helyárrakkal, ingyenes tombola értékes nyero-ménytárgyakkal,
 (diszes asóttali lámpa, íróeszköz, mozijegyek stb.)

Jön! Sarati, a rettenetes

Az angol rendőrség rendkívüli biztonsági intézkedései

Berlinből jelentik: Neville Chamberlain, Anglia miniszterelnöke hétvégi pihenőjét Chequersben szokta tartani. A miniszterelnök értesítést kapott, hogy merényletet akarnak élete ellen elkövetni és ezért a rendőrség az egész helységet körülfalta. A Scotland Yard kinyomozta, hogy összeesküvés készült Chamberlain élete ellen. Nyomban utasítást adtak, hogy az egész uradalmat éjjel-nappal őrizzék. Senkinek sincs joga Chequerst megközelíteni. A lakosság nagy izgalommal várja az események kifejlődését.

Az Evening News írja: Vasárnap egész Angliában rendkívüli intézkedéseket léptettek életbe.

Londonban, Írországban és Skóciában a karhatalmi csapatokat készenlétbe helyezték. Manchesterben egy gépfegyveres századot és egy tankzászlóaljot helyeztek riadókézsültségbe. A legszigorubb biztonsági intézkedéseket Cherquersben hajtották végre, ahol Chamberlain miniszterelnök a vasárnapot töltötte. A miniszterelnök kastélyát messze terjedő csendőrlánccal körülfalták és senkit nem engedtek át az elzárt területen.

Manchesterben vasárnap általános házkutatást tartottak. Különböző helyeken huszonkét bombát találtak, továbbá nagymennyiségű fegyvert és muníciót. Harminc férfit letartóztattak.

Vásárhelyi János református püspök levele a Frontba való belépésről Miron Cristea dr. pátriárka-miniszterelnökhöz

Bucurestiből telefonálja az Aradi Közlöny tudósítója: Vásárhelyi János dr., erdélyi református püspök a következő levelet intézte Miron Cristea dr. pátriárka miniszterelnökhöz:

Miniszterelnök ur!

Tisztelettel kérem tudomásul venni, hogy egyházam vezetőivel, tisztviselőivel és híveivel együtt bizalommal lépek be a Nemzeti Ujjászületés Frontjába. Teljes odaadással, hűséggel kívánunk résztvenni abban az országépítő munkában,

amelynek irányvonalait II. Carol király öfelsege oly nagy bölcsességgel jelölte ki. Hálásan ragadjuk meg a részvételre adott alkalmat, hogy igaz keresztény lélekkel, hű munkával tegyünk bizonyosságot a király és a Haza iránti szolgálatkész hűségünkről. Isten áldását kérem és kívánom a megkezdett nagy munkára.

Kérem fogadja Miniszterelnök ur teljes tiszteletem kifejezését

VASARHELYI JANOS dr.
erdélyi református püspök.

Schacht dr. bukásának körülményei a nemzetközi érdeklődés homlokterében

Az angol, francia és amerikai sajtó nyugtalan hangon ír a Birodalom gazdaságot vezetőjében beállított változásról

A nemzetközi sajtó változatlan élénkséggel foglalkozik azzal a nagyjelentőségű változással, amely Schacht Hjalmar dr., a német birodalom legtekintélyesebb gazdasági szakértőjének második bukásával következett be. Már akkor is, amikor Schachtot felmentették a gazdasági tárca ügyeinek irányításától, sok találgatás, magyarázat és feltevés került forgalomba a világsajtóban. Most pedig, hogy dr. Hjalmar Schacht, közvetlen az ismeretes londoni tárgyalások után, eltávozott a Birodalmi Bank éléről is, szinte jóslatszerű feltevések kerültek forgalomba, amelyeknek helyes voltát már a közeljövőnek kell igazolnia. A Daily Herald szerint, miután a zsidó tőkésártaalékokat már teljes mértékben kimerítették, most sor fog kerülni a katolikusok és egyéb a jelenlegi rezsim előtt nem kedves kezekben lévő tőkék igénybevételére.

Közvetve Schacht eltávolításával hozzák összefüggésbe azt a legújabb rendelkezést, melyet Hitler legutóbb bocsátott ki és amelyet a német sajtó hosszasan méltat. Hitler birodalmi vezér és kancellár azon rendelkezéséről van szó, amelynek értelmében

a rohamosztágosok kaptak megbízatást arra, hogy a hadsereggel kapcsolatban a német nemzet katonaság előtti és katonaság utáni nevelését végezzék.

A most foganatosított intézkedések eredményeképpen felszinen sikerül tartani állandóan a német nép katonai szellemét, úgy fizikai, mint eszmel szempontból. Az essen National Zeitung, amely tudvalevőleg Göring marsall lapja, „Egy nép fegyver alatt” című cikkében arra utal, hogy

az az ifjuság, amelyet katonailag a rohamosztágosok képeznek majd ki, katonai szolgálata teljesítése alkalmával a legrövidebb idő

alatt sajátíthatja majd el a fegyverek kezelését.

A hétfő reggeli angol lapok a németországi eseményekkel kapcsolatban azt írják, hogy Schacht dr. eltávolításának bármilyen legyen is az oka, ez mindenképpen nyugtalanító az európai béke szempontjából.

A Times vezércikkében ezeket írja: Megállapítható, hogy Schacht dr. és főbb munkatársainak eltávolítása, azoknak a kívánságára történt, akik ezeket a vezetőhelyeket akarják elfoglalni

és akik a nemzeti szociálista eszméket gazdasági téren is teljes egészükben meg akarják valósítani. Az egyik legkézenfekvőbb elméletük az, hogy a hitelkiterjesztést maradék nélkül végre kell hajtani, mégpedig miként Hitler mondotta, nem az arany, hanem a munka felhasználásával. Ehhez azonban szükséges a nyersanyagmennyiségek növelése. Funknak az lesz a feladata, hogy emelje a külkereskedelem forgalmát, hogy így külföldi valutához jusson, amire nyersanyagvásár

Feleségem hosszú hónapok óta gyomor és epebántalmakban szenved

Tafrov Nicolae, Vinga községből írja a következőket:

„Feleségem, aki hosszú évek óta gyomor- és bélbántalmakban szenved, egy üveg Gastro-D. elhasználása után olyan feltűnő javulást mutat, hogy az egész községben feltűnést keltett ez a világhírű gyógyszer, sziveskedjenek még egy üveget küldeni...”

A világhírű amerikai Gastro-D. azért olyan népszerű és nélkülözhetetlen minden családban, mert 10—15 éves gyomor-, epe-, vese-, bél és májbajok, ideges makacs fejfájások eseteiben rövid kúra után (3—4 üveg) kitűnő eredményeket mutat fel.

„GASTRO D” kapható gyógyszerárakban és drogériákban vagy megrendelhető postán 135 lej utánvétel mellett Császár E. Gyógyszertárban, Bucuresti. Calea Victoriei 124.

lás céljából szüksége van, ez azonban csak úgy lehetséges, ha

a német munkásság teljesítőképességét még inkább igénybe veszik.

Németországban az élet mind nehezebbé válik. A szombaton kihirdetett katonai rendelkezés a nemzet újabb erőfeszítését fogja igénybe venni. Ez újabb indok arra, hogy a demokráta országok lakossága áldozatokat hozzon eszméinek megvalósítására.

A News Chronicle-nek az a véleménye, hogy ez a katonai rendelkezés a birodalom további készülődését jelenti be. A német harci szellem fokozása Hitler kancellár aggodalmainak is kifejezője. A Manchester Guardian azt állítja, hogy a leszerelt német katonák körében bizonyos fáradtság észlelhető, amit Hitler kancellár úgy akar ellensúlyozni, hogy az ellenőrzést még jobban kiterjeszti.

Newyork. Az Egyesült-Államok sajtója borulató következtetéseket von le Schacht távozásából. A Newyork Times felteszi a kérdést,

vajon miért fosztotta meg Hitler állásától azt az embert, aki tökéletesen megoldotta az infláció megakadályozásának látszólag lehetetlen feladatát?

A Newyork Herald attól tart, hogy Schacht eltávolítása valamely újabb nemzeti szociálista kirohanás előkészítését jelzi.

Nem lehet kitalálni, hogy mi történik, de biztos, hogy az ezutáni berlini hírek semmiféle örvendéset nem fognak hozni.

Erdekes légvédelmi előadás a Kulturpalotában

Rendkívül érdekes és időszerű előadás színlhelye volt hétfőn délután az aradi Kulturpalota nagyterme, ahol Olteanu Ilie kapitány, a város és a megye légvédelmi szolgálatának szakértőtanácsadója ismertette a harci gázokat és az ellenük való védekezés módjait. Az előadás iránt nagy érdeklődés nyilvánult meg és a hallgatóság sorában a birói kar, valamint több más közintézmény vezető egyénisége is helyet foglalt.

Az előadás közben Podeleanu tüzoltó-főhadnagy ismertette, hogy gáztámadások esetén a tüzoltóságra milyen feladatok hárulnak. Az előadás végén Olteanu kapitány közölte, hogy a közeljövőben kioktatják a polgári lakosságot gázmaszkkezelés módjaira, s bejelentette, hogy a jövőben havonta tartanak hasonló gázvédelmi előadásokat.

CORSO: 11.30 és d. u. 3 órakor matiné mérsékelt árakkal. 5, 7.15 és 9.15 órakor rendes helyárakkal.

Tel.: 20-65

Erdélyi premier!

A C S Á B I T Ó

A főszereplőn:

JEAN GABIN a szociálista, elegáns gavallér és a mindenkit behálózó MIRELLE BALIN.

Január 25 és 26-án este 9-kor az Ioaros Otthonban

„APATARSÁK”

Tábori Emil bohózata.

Felhő Ervin és Gőmőri Emmával a főszerepben.

Wojficzy Elvira, Harmath Jolán, Lázár Hilda, Miklósy Éta, Nagy Margit, Horváth László, Jávor Alfréd, Kun Dezső, Szabó Gyula, Kiss Elemér felléptével.

Csak felnőtteknek!

Megkezdődött
a hagyományos

F e h é r - h é t !

Sokat takarít meg, ha lehérráru szükségletét

Németh István és Fia cégnél

szerzi be.

★

Akarmelyik kirakatunk többet mond egy vaskos árjegyzéknél!

★

Ne sajnálja a fáradságot, nézze végig!

Szász Pál dr. nagy beszéde a romániai magyarság aktuális kérdéseiről és kívánságairól Hosszúfaluban

Önálló etnikai egységként alakítja meg a magyarság a maga szakosztályát a Front keretei között

Az aradi magyar evangélikus szuperintendencia elismertetésének ügye a kormány előtt

Az Aradi Közlöny tudósítójának telefonjelentése: A brassómezei Hosszúfalu községben magyar csángógazdák jelenlétében Szász Pál dr., az EGE elnöke

nagyjelentőségű beszédet mondott az ott megtartott gazdasági tanfolyam vizsgája alkalmával.

Ugyancsak hasonló vizsgákat tartottak Nagyhorosnyó és Nyutod községekben is. Szász Pálon kívül az EGE központjából részt vett még a vizsgán Telegdy László felügyelő és Demeter Béla. Hosszúfaluban Sipos András evangélikus főesperes vezetésével többszáz gazda fogadta a köz-

ponti kiküldötteket. Az egybegyűltek a templomba vonultak, majd pedig megkezdődött a vizsga, amelyen az EGE részéről a központi kiküldöttek mellett Korponay Kornél, Ugron Pál és Orosz Károly előadók, Benedek Pál, az EGE felügyelője és dr. Papp Endre a hétfajusi gazdakörök szövetségének elnöke jelentek meg.

Szász Pál dr. nagyszabású beszédében vállalta a magyar gazdatársadalom célkitűzéseit, az utóbbi napokban lefolytatott tárgyalások eredményeit és többek között a következőket mondotta:

„A magyar gazdatársadalom nevében“

— A magyar gazdatársadalom életkérdéseinek megoldása szempontjából

az utak kettéválaszthatók. Egyrészt beszerelve egyéni, illetve közösségi építő munkát végez a népi érdekek szem előtt tartásával, más vonatkozásban pedig meg kell találnia az államhatalom keretei között az építő munka feltételeinek biztosítását.

— Ismételten hangoztattam, hogy meg kell találni a becsületes módot annak, hogy a magyar gazdatársadalom senkit nemzeti érzéseiben, vagy jogaiban nem hántva békében élhessen. Ugy érzem, hogy elérkezett az ideje annak, hogy a kérdésnek erről a második részéről beszéljek, arról is inkább, mert

a legutóbb lefolytatott tárgyalások során is gazdatársaim nevében, az ő megbízásuk alapján jártam el.

— Az elmúlt év februárja óta a hatóságok felfigyeltek arra a munkára, amelyet végzünk. Részünk volt gyanakvásban és oktalan gyanúsításban is. Mi arra kértük őket, jöjjenek közénk, lássák, hogy mit csinálunk. Ily módon alkalmuk volt az illetékeseknek meggyőződnie arról, hogy

az a munka, amelyet végzünk, megbecsülést, tiszteletet és elismerést érdemel.

Az utóbbi években alkalmam volt vajamennyi kormányelnöknek és reszortminiszternek tudomására hozni, hogy a magyar gazdatársadalom békés munkájáért joggal várhatja el az államhatalom teljes vonalon való támogatását. Sok megbeszélést folytattam Bucurestiben, szóba hoztam a nehézségeket, a végrehajtó közegek sokszor érthetetlen magatartását. Soha semmit le nem tagadtam, a népi jogok alapján állottam. Hangsúlyoztam, hogy

nem lehet bennünket másodosztályú állampolgároknak tekinteni

és hogy az országnak lelki nyugalomra van szüksége. Az egy éves tárgyalások eredménye, hogy amikor Őfelsége II. Carol király hozzájárult az ország újjászervezéséhez, új légkörrel találkoztunk. Új intézkedések léptek életbe, amelyekből kitűnik, hogy

a magyarságot megbecsülik, hogy nincsen szükség kulturzónákra, a magyar gyermekek magyar nyelven kell tanulniuk és a magyarság élhet törvényadta jogaival.

— Rendelet-törvény jelent meg — folytatta beszédét Szász Pál — amely a népképviselői rendszert új alapokra helyezi. Az egyes foglalkozási ágak választják meg képviselőiket, akik szakmai, közigazgatási és parlamenti vonatkozásban érdekeik szószólóivá válnak. A törvény szerint az élhet törvényadta jogaival, az választó és az választható, aki a Nemzeti Ujjászületés Frontjának tagja.

A romániai magyar mezőgazda társadalom, de az egész magyarság, nemcsak részt akar venni, de részt is kíván venni az ország életének irányításában és a nemzeti újjáépítő munkában.

Komolytalan lett volna, ha a magyarság jogfeladást csinál és nem akar élni törvényadta jogaival. Nincs józan fejű ember, aki ilyesmire gondolt volna. Bucurestiben tudvalevőleg megbeszéléseket folytattunk és ezek eredményeképpen aláírtuk azt az egyezményt, amely a romániai magyarságnak a Nemzeti Ujjászületés Frontjába való belépését szabályozza. Ennek az egyezménynek szövegét ismerik és azt négyen, dr. gróf Bánffy Miklóssal, dr. gróf Bethlen Györggyel és dr. Gyárfás Elemérral írtuk alá. Ez az egyezmény

komoly haladást jelent a kisebbségi kérdés rendezése szempontjából.

A magyarság, mint önálló etnikai egység megalakítja a kisebbségi alosztályt, külön tisztikara lesz a Nemzeti Ujjászületés Frontjában és a legfelsőbb tanácsokban tízenegy személy képviseli a magyarságot.

A kormány ugyanekkor megengedte a magyar népközösségi szervezet alapítását és ezzel elismerte, hogy a romániai magyarság egy közös ségi etnikai egységet alkot. Hymódon megszületik országos jellegű, átfogó magyar népi szervezetünk,

amely feloleli népi életünk valamennyi kérdését és annak irányítója lesz.

— Az említett megbeszélések alkalmával számos fontos kérdést tárgyaltunk le és a kormány garanciát vállalt arra, hogy kötelezettségének eleget tesz. Ezen kérdések közé tartozik

a királyhágómelléki református egyházkerület és az aradi evangélikus szuperintendencia elismertetése a vallásgyakorlás, az iskolai oktatás, az államserény s még igen sok döntő kérdés.

— A magyar gazdatársadalomnak tehát elsőrendű kötelezettsége, hogy egységesen és felelősen lépjen be a Nemzeti Ujjászületés Frontjába és becsületes munkával vegyen részt az egész állam életét feljelő munkában.

Szász Pál dr. beszédére Sipos András evangélikus főesperes válaszolt, aki hangsúlyozta, hogy a magyar gazdatársadalom eleget tesz kötelezettségének. Az egybegyűltek ezután hódoló táviratot intéztek Őfelsége II. Carol királyhoz és táviratilag üdvözölték Silviu Dragomir dr., kisebbségi főkormánybiztost, valamint Purgly Lászlót, a romániai magyar evangélikus egyház főgondnokát.

Országos szervező-értekezletet tart Kolozsváron az EGE

Azt az egyezményt, mely az erdélyi magyarságnak a Nemzeti Ujjászületés Frontjába való belépéséről szól, tudvalevőleg Szász Pál, az Erdélyi Gazdasági Egylet elnöke is aláírta. Így tehát az új alakulathoz az EGE-nek és az ennek kereteiben tömörült tagoknak fontos szerep jut. Erre való tekintettel az EGE központi vezetősége tájékoztatni kívánja a vidéki tagozatokat egyrészt az egyezmény részleteiről, másrészt pedig a további teendőkről.

Ennek érdekében az EGE központja keddre felügyelői értekezletet hívott össze Kolozsvárra. Az említett értekezleten Arad megyéből báró Bornemíza Károly, az EGE arad megyei tagozatának titkára vesz részt, aki Kolozsvárról való hazaérkezése után körlevélben tájékoztatja az arad megyei gazdaköröket a Kolozsváron lefolytatott megbeszélések eredményéről és részleteiről.

Gyárfás Elemér neve tévedésből maradt ki a frontegyezmény aláírói közül

A Rador távirati iroda Kolozsváron a következő közleményt adta ki: „A magyar kisebbségnek a Nemzeti Ujjászületés Frontjába való belépésekor létrejött egyezmény közlésénél tévedésből kimaradt Gyárfás Elemér urnak, mint a magyar kisebbség képviselőjének aláírása. Az egyezmény aláírói Armand Calinescu miniszter ur és a következő urak: Bánffy Miklós, Szász Pál, Bethlen György és Gyárfás Elemér.“

A sajtó- és propagandautógi szolgálat keretében működő hivatalos szerkesztőség egyébként az alábbi közleményt adta ki:

KÖZLEMÉNY!

A magyarságnak a Nemzeti Ujjászületés Frontjába történt belépésével kapcsolatosan létrejött egyezmény nyilvánosságáhozatalakor tévedésből kimaradt az aláírások közül Gyárfás Elemér, a magyarság egyik képviselőjének neve.

Az egyezményt Armand Calinescu belügyminiszter, Bánffy Miklós, Szász Pál, Bethlen György és Gyárfás Elemér írták alá.“

Hitler — Mussolini-találkozó a schönbrunni kastélyban?

Varsó. Az Ilustrovany Kurjer című varsói lap prágai tudósítás nyomán arról értesül, hogy Hitler és Mussolini rövidesen találkoznak a Bécs melletti Schönbrunn-kastélyban.

ARADI KÖZLÖNY

Telefon: 11-51. Sürgőnycim: KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési áraink:

Egész évre . . . 840 lei || Negyedévre 210 lei
Félévre . . . 420 . || Egy hónapra 70 .

Ocsóbb lesz a rádium?

Newyorkból jelentik: A kanadai Nagymedve-szigeten, alig néhány kilométerre az északi sarkkörtől tárták fel az utóbbi évek folyamán a világ legnagyobb rádiumbányáját. Gilbert la Bine fedezte fel 1930-ban ezt a rendkívül gazdag rádiummezőt, amelyet ma róla La Bine Point néven neveznek. Az itt talált kőzetek urántartalma rendkívül nagy. A kitermeléshez egy nemzetközi társaság fogott hozzá, de az uránérc bányászásának megkezdéséhez szükséges előkészületek néhány évig tartottak a rádium termelését csak az elmúlt évben kezdhették meg. Az új telepen ma már havonta 5,2 gramm rádiumot állítanak elő. A rádiumot az a társaság grammként 25.000 dollárért árusítja, (a háború előtt a rádium grammja 180.000 dollárba került). Ez a telep ma a rádium előállításában vezető szerepet visz. Mindössze 6 és fél tonna ércet kell itt feldolgozni, hogy egy gramm rádiumhoz jussanak. Összehasonlításként megemlíthetjük, hogy a belga-kongói rádiumművek kerek 40 tonna ércből állítanak elő 1 gramm rádiumot, körülbelül 70.000 dollár költséggel, az Amerikai Egyesült Államokban mintegy 100.000 dollárért választanak ki 1 grammot, míg a joachimsthall uránszurokérből még ennél is többet kell feldolgozni 1 gramm rádium termelésére.

— IDŐJÓSLAT. Borús idő, esőzés és a hőmérséklet némi emelkedése várható.

— ZÜRICH TÖZSDEZÁRLAT: Páris 11.68 és háromnegyed, London 20.68, Newyork 44.25, Brüsszel 74.80, Milánó 23.28, Amszterdam 240, Berlin 177, Szófia 540, Prága 15.16, Varsó 83.5, Belgrád 10, Bucuresti 3.40.

— AZ ARADI KÖZLÖNY LEGKÖZELEBBI SZÁMA a keddi nemzeti ünnepnap munkaszünetét követően csütörtökön reggel jelenik meg a szokott időben.

— NEM ZÁRJÁK LE A NEMZETI ÚJJÁSZÜLETÉS FRONTJÁBA VALÓ JELENTKEZÉSI IVEKET. Az aradmegyei prefektúra az érdekeltek tudomására hozza a belügyminiszterium azon rendelkezését, amelynek értelmében a Nemzeti Újjászületés Frontjába történő beiratkozások újabb rendelkezésig nem zárják be. A Nemzeti Újjászületés Frontjába egyébként csakis azok iratkozhatnak be, akik szavazati joggal rendelkeznek.

— Román-amerikai kereskedelmi kamara létesült. Bucurestiből jelentik: A román-amerikai kereskedelmi összeköttetés kimélyítése céljából román-amerikai kereskedelmi kamara létesült Bucuresti és Newyork székhellyel. A kamara a newyorki vilákiállítás alatt fog megalakulni.

— A temesi Újságíró Céh küldöttsége a miniszterelnöknél. A temesi-tartományi Újságíró Céh sajtószevetség küldöttsége, amelynek tagjai Vlădescu Stefan elnök, Conclatu Iancu alelnök és Molin Virgil főtitkár voltak, megjelent Miron Cristea pártlárka-miniszterelnöknél és az újságírók kívánságait tolmácsolta. Többek között kérték, hogy az újságírók a Nemzeti Újjászületés Frontjának vezetésében helyet kapjanak, a vasuti szabadjegy elosztása az újságírócéhek útján történjék és hogy az újságpapír árát lezállítsák. A küldöttség ugyan ezen kérdésekben tisztelgett Ralea munkügyi és Titeanu sajtóügyi minisztereknél is.

— Olaszországban érvénytelenítették az olasz-zsidó vegyesházasságokat. Rómából jelentik: Az olasz kormány érvénytelennek nyilvánította az összes vegyesházasságokat. Érvénytelen két zsidó szülő megkeresztelkedett ivadékának házassága is, ha az olaszsal történt.

— Az angol kormány levele a londoni tőzsde tagjához. Londonból jelentik, hogy a kormány, a pénzügyminiszter és az Angol Bank kormányzója által aláírt levelet intézett a londoni tőzsde 4000 tagjához amelyben megkérte őket, hogy támogassák a kormányt a valuta- és aranspekuláció elleni küzdelmében.

— ÖTVENMILLIÓS BEFEKTÉSESEL MEGKEZDÖTT A TEMESVÁRI RÁDIOLEADÓ ÁLLOMÁS ÉPÍTÉSE. Temesvárról jelentik: Temesváron megkezdődött az új rádióleadó, a „Radio Banat” építése. Erre a célra 50 millió lelt fordítanak. A leadások szeptember hónap elején kezdődnek meg.

— A nagyváradi Kereskedelmi Csarnok vagyona a kereskedelmi és iparkamarára száll. Bucurestiből jelentik: A nemzetgazdasági miniszterium rendelkezésének értelmében a felosztott nagyváradi Kereskedelmi Csarnok teljes vagyonát a nagyváradi Kereskedelmi és Iparkamara veszi át.

A mai nemzeti ünnep részletes programja

Az aradi rendőrség közli, hogy kedden, a január 24-iki nemzeti ünnep alkalmából a legszigorubb munkaszünet van. Sem kereskedelmi, sem ipari üzemek nem dolgozhatnak, az iparkamara is szünetel a munka. A házakat fel kell lógózni, a kirakatokat pedig fel kell díszíteni, hogy ezáltal is emeljék a nemzeti ünnep pompáját. A hivatalos program egyébként a következő:

— Reggel 8 órakor valamennyi strájer-egység zászlófelvonása, majd a strájer-parancsnok beszédet mond, amelyben méltatja a nap jelentőségét. 9 órakor iskolai ünnepségeket tartanak nemzeti műsorral, 11 órakor Te Deum a katedrálisban, amelyen részt vesznek a katonai és polgári hatóságok képviselői is. Délután 5 órakor a strájer-körösek ünnepséget rendeznek a Városi Színházban, amelyre a belépés díjtalan, este 9 órakor pedig a Városi Színházban a teológia növendékei bemutatják Lucian Blaga drábrólát, az „Avram Iancu”-t. Ugyancsak 9 órai kezdettel zenés fakélyásmenetet rendeznek, amely alkalmából a város egész területén a házak ablakait, valamint az üzletek kirakatait is ki kell világítani.

— Fényes esküvő színhelye volt ma az aradi Minorita-templom. Hönigesz Ilona (Cica) és dr. Hans Keri újszentannai ügyvéd tartották esküvőjüket hétfőn délután. Az esketési szertartást Lakatos Ottó dr. szentszéki tanácsos, plébános végezte, míg a tanúk Rauchbauer Nándor újszentannai szőlőbirtokos és Hans Neurohr újszentannai gyógyszerész voltak.

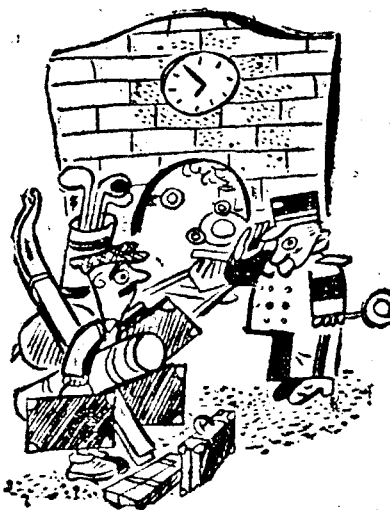
Ocsó fehér hét Strasser-cégnél

— Romániának még van százezer vagou exportálni való buzája. Bucurestiből jelentik: A buzakiviteli prémium érvényét március 9-ig meghosszabbították. A kivitelre kerülő buza u.n. vagonként 13.000 lei prémiumot fizetnek. Illetékes helyen elhatározták, hogy a buzakivitelre igyekeznek minden eszközzel fokozni a tekintettel arra, hogy a kivitel céljaira még körülbelül százezer vagon buza áll rendelkezésre.

— Nem lehet büntetlenül irredentának nevezni valakit. Indriesiu Traian majláthfalvi jegyző a peres ügyében elkészített beadványában „magyar irredentának” mondotta ellenfele ügyvédjét, Grácz Ferenc dr. periamosi ügyvédet. Grácz ezért feljelentést tett Indriesiu ellen, akit a törvényszék felmentett. Fellebbezés folytán az ügy az ítéltáblához került, amely a községi jegyzőt háromezer lei pénzbüntetésre ítélte és egy leu kártérítésre kötelezte.

— Az ilfovi ügyvédkamara új határozata. Bucurestiből jelentik: Az ilfovi ügyvédi kamara elhatározta, hogy mindazokat az ügyvédeket, akik az új alkotmányra nem tették le az esküt, törli tagjai sorából.

Allomáson

— Mikor megy a legközelebbi vonat?
— Személy- vagy tehervonatot méltóztatik gondolni?

„Deritse ki!”

Kilencedik rejtvényünk helyes megfejtése: Ha a benzines üveg felrobbant volna — mint azt Harry Ryder állította. — akkor annak összetört darabjait nem lehetett volna ott találni a holttest mellett. Az üveg ez esetben szilánkokra zúzódva szerteszét hevert volna a placcében.

Vasárnap között rejtvényünk megfejtési határidejét 1939. január 25-én, szerda estig hosszabbítottuk meg.

— Szász Endre bucsubankettje. Ismeretes, hogy Szász Endre szerkesztő, az erdélyi magyar hírlapítás kiűnő egyénisége február elsejével Budapestre költözik. Kartársai, barátai, tisztelői meleg ünneplésben részesítették a távozó Szász Endrét, akinek tiszteletére vasárnap este 120 terítékes vacsorát adtak. Krenner Miklós dr. megleghangu bucsubeszédben köszönt el a távozótól és Szász Endre meghatottan mondott köszönetet az ünneplésért. Végül József szerkesztő a szamosiartományi újságíró cég nevében, Buteanu Aurel dr. pedig a román kartársak nevében köszöntötte fel Szász Endrét.

— Települések megyénkben és a Bánátban a Kölcsey Életiskola anyagának a tárgya, melyről Dömötör Bertalan holnap, szerdán este fog beszélni a Kulturpalota kistermében, ahol most képkiallítás is van. Az előadás anyaga egyetemes érdeklődésre tart számot, mert az anyagi és szellemi művelődés sokféle tényezőjével kapcsolatos. Népiünk fejlődésének állomásai a helyes településekből a tagosítás, szövetkezés, az iskolázás és az ut vége mindenképp műveltsége és boldogsága. Dömötör Bertalan realis idealizmusát vonzó előadásban tudja kifejezni. Az előadás este 9 órakor kezdődik és ingyenes.

— Újra megnyitott fogorvosi rendelő. Néhány hónap előtt az aradi orvosi hivatal rendelkezése folytán lepecsételték Neuländer Harry fogtechnikus rendelőjét, mert a főorvosi hivatal szerint működési engedélye nem volt rendben. A fogtechnikus a határozat ellen a temesvári táblához fordult, amely a napokban kedvező döntést hozott és utasította az aradi ügyészséget a lezárt rendelő pecsétjének eltávolítására. A tábla döntése következtében hétfőn hivatalos uton eltávolították a pecsétet a rendelő ajtajáról és a fogtechnikus ismét megkezdte működését.

— JANUÁR 25-ÉN FIZETIK AZ I. O. V. NYUGDIJAKAT. A pénzügyigazgatóság nyugdíjosztálya közli, hogy az IOV-nyugdíjakat január 25-én reggel 8 órakor kezdik fizetni.

— Meghalt Muráti Lili színésznő apja. Szegedről jelentik: Tegnap 82 éves korában Szegeden elhunyt Muráti Frigyes nyugalmazott ezredes, Muráti Lili színésznő édesapja.

— Háborús emlékként őrzött fegyverek bejelentése. Az aradmegyei prefektúra közli, hogy a belügyminiszterium 792-939. számú körrendelete értelmében mindazok, akik háborús emlékként fegyvert tartanak, hogy továbbra is megtarthassák ezeket a háborús emlékeket, a vármegyei prefektúrához kérvényt kell benyújtani, amelyben fel kell tüntetni, hogy milyen fegyvert őriznek háborús emlékként, valamint azon körülményeket, hogy miként jutottak annak birtokába. A kérvényben egyébként engedélyt kell kérni a fegyverek további tartására.

Rosszullét ellen Diana sóborszesz bedörzsölés.

— Halálozás. Makó Jánosné, szül. Fülöp Margit 37 éves korában hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése kedden délután fél 5 órakor lesz a Felsőtemető halottasházából.

— Orvosi hír. Dr. Dengl János Ujarad. németországi utjáról visszatért és újból rendel új aradi szanatóriumában.

— A pécskai róm. kath. női kongregáció szombatosa este a Polgári Körben jólsikerült teastélyt rendezett. A rendezőség Karácsonyi Gézáné, Auer Józsefné, Konnerth Sámuelné, Kunák Andrásné, Lukács Istvánné, Kocsik Andrásné, Ordódi Andrásné nagy gondval készítettek elő a teastélyt és az pompás hangulatban meggelg tartó táncos fejeződött be. A tiszta jövedelmet a szegény gyermekek felruházására fordítják.

— Nem változott az angol bankráta. Londonból jelentik: Az Angol Bank igazgatósága csütörtökön megtartott ülésében a lezárási kamatlábat változatlanul 2 százalékban állapította meg.

— A turisták „virstli-estje” az SGA klubhelyiségében. A nagymultu aradi sportegyesület turista szakosztálya a tagok és az általuk bevezetett vendégek részére hangulatos mulatságot rendezett az SGA klubhelyiségében. A turistaszakosztály által rendezett házimulatság tiszta jövedelmét a kis-kladovai menedékház alapjára fordítják. A turista-szakosztály tagjai és a vendégek a késő éjszakai órákig táncoltak.

Református tea-estély január 28-án az Iparos Otthonban

Impozáns közgyűlést tartott a tornaegyesület

Marta Alexandru dr. királyi helytartót díszelnökké választották

Arad egyik nagymúltú egyesülete, az SGA. tartotta meg hatvanadik évi közgyűlését vasárnap délelőtt. Az a keret, amelyben a közgyűlés lejártszódt, az a hangulat, amely a közgyűlésen uralkodott, hiven tükrözta vissza azt a szellemet, amelynek az SGA. hat évtizedes fennmaradását köszönheti. Az elhangzott beszédek, de maguk a szakosztályi beszámók is arról tettek tanúbizonyságot, hogy az egyesületben igazi, hamisítatlan sportszellem uralkodik és ez a szellem egyetlen, megértő családdá forrasztja össze azokat, akik az SGA.-ban tömörültek.

Az SGA. a közgyűlésen bizonyosságot tett arról is, hogy meg tudja becsülni múltját, jelenét is és ezzel biztosítja az egyesület jövőbeli fejlődését. Méltóképpen emlékezett meg az egyesületi közgyűlés azokról a kiválóságokról, akik valamikor az egyesület tagjai voltak és akik között ott szerepelt Goldis Vasile és Nagy Sándor, Neidenbach Emil, Londez Elek, az ismert hírlapíró és tagja volt az egyesületnek hosszú évekkel ezelőtt dr. Marta Alexandru, az akkor fiatal jogász, ma pedig Temestartomány királyi helytartója.

Megemlékezett a közgyűlés az egyesület jelenlegi vezetőinek és tagjainak érdemeiről is, ami kor díjakat nyújtott át az evezősöknek, ezüstkoszorút Glück Lászlónak, a turista szakosztály lelkes és fáradhatatlan vezetőjének, díszalbumot Szalay Géza ügyvezető elnöknek és köszönetet szavazott azoknak, akik az egyesületnek adományokat juttattak.

A vasárnapi közgyűlés kifejezője volt annak, hogy az SGA. lelkes lendülettel, munkakedvvel és munkakészséggel, az évtizedes értékeket megőrizve, bizakodással indul neki fennállása hatvanadik esztendőjének.

Az SGA. klubhelyiségének nagyterme vasárnap délelőtt zsúfolásig megtelt az egyesület tagjaival és a nagymúltú tornaszegyesület barátaival, akik tanulni kívántak lenni a tornaszegyesület 60. évi közgyűlésének.

A királyhimnusz hangjai után az egyes szakosztályvezetők tették meg jelentéseiket, majd pedig folytatónak Glück László, az SGA. agilis főtitkára mondotta el beszámolóját, melyet a pénztári jelentés követett. Ezután Bodnár József sport igazgató pompásan felépített előadásban, színesen ecsetelte az SGA. 60 éves múltját. Steinltzer Pál dr., az egyesület alapító tagjai közül az egyetlen életben lévő, javasolta ezután, hogy Marta Alexandru dr.-t válasszák meg díszelnökké, amit a közgyűlés nagy lelkesedéssel fogadott el. Hentschel István javaslatára a közgyűlés jegyzőkönyvi köszönetet szavazott a vezetőségnek s elhatározta, hogy ismét a régi vezetőséget állítja az egyesület élére. Percekig zúgott a taps egy-egy vezetőségi tag nevének felolvasásánál. A közgyűlés befejezése előtt ezüst babékoszorút nyújtottak át Glück Lászlónak. Szalay Gézának pedig egy többszáz aláírással ellátott pompás emlékalbumot. Köszönetet szavazott a közgyűlés Mitra I. Alexandrunak, aki 800 könyv ajándékozásával lehetővé tette az egyesületi könyvtár felállítását. Ezután került sor az új vezetőség megválasztására, amely így alakult:

Díszelnök: Marta Alexandru dr. királyi helytartó. Elnök: Botis Aurel dr. Társelnökök: Bejan Romulus dr., Coțoiu Romulus dr., Darányi János, Denhoff Sándor, Domán Sándor, Hacker Adolf, Hentschel István, Lakatos Aladár, Moga Romulus dr., Nagy László dr., Őrfi Gyula dr., Reisinger Ferenc dr., Sugár Jenő dr., Stauber János dr., Weisz Arnold, Zih József. Ügyvezető elnök: Szalay Géza. Alelnökök: Bugariu Valeriu dr., Baranyi Ferenc, Czeiler Jenő, Eckstein Béla dr., Hönig Árpád, Kurzer Károly dr., Manea Dumitru, Mitra I. Alexandru, Szigeti Oszkár, Steiner Jenő dr., Stern Péter, Stern Pál, Trinksz Rudolf, Weisz Pál dr. Főtitkár: Glück Lajos, Titkár: Bodnár József.

Szakosztályvezetők: Torna: Strzalka János. Futball: Vogl Miklós. Evezés: Gallov Rudolf. Tu-

risztika: Glück László. Sakk: Catana Victor. Tennis: Depold Ferenc. Atlétika: Kiss Imre dr. Korcsolya: Belezna István. Asztali tenisz: Jegdics Béla. Teke: Szabó János.

Marta Alexandru dr. királyi helytartó a következő megleghangu táviratban válaszolt az egyesületnek:

Dr. Botis Aurel elnök urnak, az Aradi Tornaegyesületnél

Arad.

Az Önök figyelmességétől mélyen megindulva, valamint a multak szép emlékeinek felidézésével köszönöm Önöknek a tiszteletet, amelyben részesítettek. Kívánok az egyesületnek hosszú fejlődést és felvirágzást, míg a tagoknak egyénenként és mindegyiknek egészséget, testi és lelki frissességet, hogy elérhessék legalább a tiszteletbeli elnökök korát

Marta Alexandru királyi helytartó.

— Az aradi Görög Katolikus Nőegylet táncestélye. Hétfő este tartották meg a Központi szálloda nagytermében az aradi Görög Katolikus Nőegylet táncestélyét, amelyen ezalkalmmal is szép számban gyűltek össze a többségi társadalom intellektuel rétegének képviselői. A jótékony célú táncestélyen remek hideg büffé, kitűnő jazz-zenekar és tombola állt a mulatnivágyó közönség rendelkezésére. Az ugy erkölcsileg, mint anyagilag kitűnően sikerült táncestély megrendezéséért dr. Pop-Cicio Stefané díszelnököt, Popa Iosifné elnököt, Birtholon Annie, dr. Vicas Olga díszalelnököt, Albon Iosifné alelnököt és a Nőegylet minden lelkes tevékeny tagját illeti a legmélyebb elismerés. A táncestély tiszta jövedelmét emberbaráti célokra fordítják.

Rádiók 125 lei

heti részletfizetésre kaphatók. Gyári lerakat: Strada Marie Chendi 9., udvari raktárban.

— Fülöp Endre nyugalmazott iskolai igazgató temetése. Hétfőn délután 4 órakor temetik el általános részvét: mellett Fülöp Endre nyugalmazott aradi igazgatótanítót az aradi Felsőemetőben. Ravatalánál, amelyet a családtagokon kívül a barátok és jóismerősök nagy csoportja állt körül, Szánó Lajos igazgatótanító mondott megható búcsúbeszédet, amely után örök nyugovóra helyezték Fülöp Endre földi maradványait.

— Az AMEFA-bál szépségversenyének és táncversenyének nyertesei: A szombaton este megtartott AMEFA-bál szépségversenyét az alábbiak nyerték: 1. Stoll Margit, 2. Polacsek Kató, 3. Ghiu Kató. A táncverseny első díját Szabó Gizl—Bujbás Árpád, míg a második díjat Kempf Nusi—Buschi Emil-pár nyerte. A versenyek nyertesait a bál közönsége meleg ünneplésben részesítette.

— Aradmegyei pénzügyi tisztviselő bonyodalmas válópere. T. G. aradmegyei pénzügyi tisztviselő 1937-ben házasságot kötött, ezt megelőzően azonban akkori menyasszonyától 50 ezer leit kért kölcsön. Négyhavi házasság után a férfi elhagyta feleségét, aki ekkor tartásdíjért pert indított ellene. A járásbírósg előtt a férfi azzal védekezett, hogy felesége állandóan a pénz visszafizetését kérte tőle, emiatt az életvitelük volt és ebben a légkörben nem tudott feleségével együtt élni. A járásbírósg a tartásdíj-keresetet elutasította. Fellebbezés folytán az ügy a törvényszék elé került, ahol az asszony jogi képviselője arra hivatkozott, hogy a felperes jogos tulajdonát kérte férjétől. A törvényszék az elsőfoku ítéletet megváltoztatta és ezer lei tartásdíjat ítél meg az asszonynak.

O A CAA klubhírei. A CAA sakkszakosztálya házi-versenyt rendezett, melyen 16 versenyző indult. Az öt legjobb versenyző névsora a következő: I. Steinhübel Lajos, II. Kovács Mihály, III. Milói György, IV. Behm Béla, V. Limbeck Jenő. A CAA egyébként január 29-én és február 12-én klubközi versenyt rendez, melynek keretén belül az itteni CFR csapatával mérkőz össze erejük az atléták sakkozói. Január 29-én délelőtt a CFR klubban, míg február 12-én a CAA klubhelyiségében tartják meg a versenyt, mely után az atléták az Intelegera sakkozóival veszik fel a küzdelmet. Az érdekes esemény elé nagy érdeklődéssel tekintenek. Ezenkívül rövidesen megrendezi a CAA 40 éves jubileumi billiárdversenyét is. A CAA futballszakosztálya felhívást intéz az I. és III. csapatokhoz, hogy kedden délután fél három órakor a második edzésen pontosan jelenjenek meg.

— Radu Pascu ilfovi táblai tanácsos az orvosok és gyógyszerészek szabad működési engedélyek felülvizsgáló bizottság elnöke. Bucurestiből jelentik: Radu Pascu táblai tanácsost kinevezték annak a bizottságnak elnökévé, amely az egészségügyi miniszteriumban az orvosok és gyógyszerészek szabad működési engedélyeinek felülvizsgálását végzi.

— Városi főtitkviselő bucsubankettje. Vasárnap este közösvacsora volt több nyugdíjbatávozó főtitkviselő tiszteletére. Mint köztudomás, dr. Jegessy Károly, Olariu Stefan, Muresan Ioan, Berzovan Ioan, Jac Eugen és Sperneac Ioan vonultak nyugdíjba. Az ünnepeket közül Olariu Stefan, Muresan Ioan s Berzovan Ioan betegségük miatt távolmaradtak a bankettől, azonban kimentették távollétüket. Megjelent a banketten maga Vlad Alexandru tábornok-polgármester, Bejan Romulus dr. és Riscutia Moise alezredes-alpolgármesterek, valamint a városi tisztviselők közül mintegy hetvenöten. Az első pohárköszöntőt Vlad Alexandru polgármester mondotta, majd Jegessy Károly dr. válaszolt, utána Sperneac Ioan és Lazar Vasile városi vezértitkár. A vezértitkár a távollévők nevében beszélt.

— Felbontották a háztetőt a betörők. Néhány nappal ezelőtt betörők jártak Buvár Mihályné gáji lakosné, T. Corches-ucca 105. szám alatti házában. A kellemetlen látogatók a háztető felbontása után hatoltak be a házba, ahonnan több ezer lei értékű holmit zsákmányoltak. A rendőrségi nyomozás során most megállapítást nyert, hogy a betörést Popovici Gheorghe, állandó lakhely nélküli, 26 éves munkanélküli követte el egy barátja segítségével. A tetteseket a rendőrség elfogta és kihallgatásuk után átkísérik őket az ügyészségre.

— Bányarobbanás Japánban 96 halottal. Tokióból jelentik: A yadadini bányában borzalmas robbanás történt. A robbanás időpontjában a bányában 96 bányász tartózkodott. Az áldozatok száma egyelőre ismeretlen. Eddig 42 holttestet sikerült felszínre hozni.

— Német küldöttség utazik Keletafrikába — Filmfelvételek elkészítése végett. Genuából jelentik: Egy német küldöttség ma Etiópiába indult azzal a céllal, hogy Keletafrikában filmfelvételeket eszközöljön. A küldöttség tagjai Kenyába is ellátogatnak.

— Segesváron megtalálták az Aradról eltűnt diákokat. Megírta az Aradi Közlöny, hogy néhány nappal ezelőtt három aradi diák: Codrean Traian, mikalakai slami elemi iskolai tanító 15 éves fia, aki a Moise Nicoară liceum tanulója, Jurcuta Ioan, a Iosif Vulcan-gimnázium és Vladislav Nicolae, ugyancsak a Moise Nicoară-liceum diákja, eltűntek szüleik lakásáról. A rendőrség felkutatásuk érdekében táviratban értesítette az ország valamennyi rendőrségét, közölve az otthonról eltűnt diákok személyleírását is. A rendőrségi vizsgálatnak meg is volt az eredménye, miután Segesvárról ma hivatalos értesítés érkezett, amely szerint a három diákot az ottani rendőrségnek sikerült megtalálni. Az értesítés vétele után a szülők közül a megtalált diákok után utaztak, hogy hazahozzák a szülői háztól eltávozott gyermekeket, akik állítólag Constantába akartak utazni.

— Filharmónikus hangverseny. Korábbi közlésektől eltérően a legközelebbi filharmónikus hangverseny pontos dátuma február 7-ike. Műsor: Glück: „Iphigenia” nyitány. Csányi: „Román rapszódia”. Pop Smarandita operaénekesnő két operáriája zenekari kísérettel. Tschairowsky: „Capriccio italien” és Beethoven „Eroica” szimfóniája. Vezényel: I. R. Botto. A legközelebbi próba január 27-én, pénteken lesz. A hangverseny tisztá jövedelmét az egyesületi emlékmű-alap javára fordítják.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:

KEDD:

WEISZ gyógyszer-tár, Piata Avram Iancu 12. (Tel.: 25—20.)

JANKA gyógyszer-tár, Bulev. Reg. Ferdinand 25. (Tel.: 11—00.)

Dr. DICK gyógyszer-tár, Str. Mărășești 1. (Tel.: 17—68.)

SZERDA:

FÖLDES gyógyszer-tár, Str. Eminescu. KÁRPÁTI gyógyszer-tár, Bul. Reg. Ferdinand ROZSNYAI gyógyszer-tár, Piata Avram Iancu (Tel.: 15—00.)

„SCALA”

Nagyfilmek színháza
Telefon: 20—10.

Ma kedden először:
LORETTA YOUNG
legnagyobb alakítása

Négyen a becsületért

Izgalmas bűnügyi film
RICHARD GREEN, GEORG SANDERS

UJ FOX JOURNAL 5, 7, 10, 9, 10
D. e. 11.30 és d. u. 8-kor matiné matiné előzőli helyarákkal.

Vigyázat! Légítámadás!

(Tudnivalók a légbombázás sebesülteinek ápolásáról)

Az utóbbi idők eseményei bebizonyították, hogy háború esetén a hadviselő felek nem ismernek kíméletet az ellenfél városai iránt. Akár légi fegyverek igénybevételével, akár pedig tűzérési harciesszközökkel támadja is meg az ellenfél a városi lakosságot, a támadás következményei orvosi szempontból szinte azonosak. A polgári lakosság elleni támadások — különösen ipari központok esetében — a következő eszközök igénybevételével történnek: 1. Tűzérési bombák. 2. Harcigázok. 3. Gyújtóbombák. 4. Mikroba-tenyésztetek. A tűzérési robbanó- és gyújtóbombák és a repülőgépek bombái az ismert módon, a robbanás erejével, a repeszszilánkokkal, vagy a jövedék gyújtóhatásával szolgálják a kívánt hadászati célt. A gránátzilánktól okozott sérülés teljesen más jellegű, mint a fegyvergolyó által okozott sebesülés és a repeszszilánk behatolási nyílása kisebb, mint a távozás okozta nyílás, ami orvosi szempontból veszélyes. Növeli a veszélyt a mérgezés és fertőzés rendkívüli nagy lehetősége. A repeszszilánk megsértheti a testben a lágy, vagy csontos részeket és a nemesebb szerveket. A sebesülés súlyossága a következő tényektől függ:

1. A seb nagysága és mélysége.
2. A repeszszilánk jelenléte a sebben.
3. A vérzés nagysága és jellege.
4. A sérült rész szervei beállítottsága (lágú, csontos testrészt, vagy nemesebb szerveket érte a repeszszilánk).
5. A fertőzés lehetősége.

A gránátzilánk által okozott sérülés kisebb-nagyobb fájdalommal jár, sőt esetenként nem is okoz fájdalmat, ami a legveszedelemesebb, mert a központi idegrendszer sérülését jelentheti. A sebesülés következtében fellépő vérzés a legnyugtalanítóbb jelenség. Az emberi szervezet a rendes vérmennyiségének egyharmadát veszítheti el anélkül, hogy ez pótolhatatlanul végzetes lenne. Két liter vér elvesztése halált okoz, mégis vannak kivételek ezen szabály alól. A vérzés, ha nem hatalmasodik el, tisztítja a sebet és éppen ezért, ha a vérvesztés nem túl nagy, csak a seb fertőtlenítése és kitisztítása után tanácsos a vérzés elállítása. Ez steril kötszerrel kell megtörténni. Abban az esetben viszont, ha a vérzés erősödik, a kezeléskor minden figyelmet ennek elállítására kell fordítani.

A sebek fertőtlenítésére tanácsos, hogy minden házban készletben legyen ugyanevezett „Dakia” (klór-mész), jódtinktúra, bórsav, valamint denaturált szesz. A használandó kötszerek: steril géz, vatta és gézpólya. A leghatásosabb fertőtlenítőszer a kiórmész, amivel a seb behatárolt mosandó ki, mégpedig olyan módon, hogy jól átlatott, többször váltott gézzel hatunk a seb belsejébe. Esetleg öblítést is alkalmazhatunk. Kimosás után desztillált vízbe áztatott géz-tampon helyezendő el a sebben, ami nemcsak fenntartja a fertőtlenítést, de a vérzést is elállítja. A seb széléit jódtinktúrával fertőtlenítjük, majd kívülről géz- és vatta kötszt alkalmazunk, pólya segítségével.

Ha a vérzés veszélyes természetű, mindent el kell követni azonnali megszüntetésére. Ha a seb valamely testrészen keletkezett, a seb fölött szorosan el kell szorítani ezt a testrészt. Ha ez a módszer nem használható, steril-tampon alkalmazandó és a sebesültet haláláig kórházba kell szállítani, ahol orvosi beavatkozással állítják el a vérzést. Általában a fent leírt módszerek csak ideiglenes jellegűek és mindössze addig használandók amíg megfelelő orvosi segítség érkezik. Természetes, hogy komplikáltabb esetekben műtéti beavatkozás szükséges.

Az ilyen természetű sebesülések gyógyulási ideje két-három héttől négy hónapig terjedhet. Említésre méltó, hogy módszeresen és antiszeptikusan kezelt seb, állandó gondos felügyelet mellett nem jelent életveszélyt, viszont ugyanaz a sérülés kedvezőtlen körülmények között súlyos komplikációkat okozhat.

A légnyomás okozta sokkok súlyos elváltozást okozhatnak a vérkeringésben, ami erős vérzésben nyilvánulhat meg. A sokkok és következményei feltétlen orvosi megállapítást igényelnek.

Végül ami a gyújtóbombákat illeti, ezeknek neve mutatja szerepüket, minden alkalommal harmadfokú égési sebeket okoznak.

A prágai lengyel követ tiltakozása a nagyszöllősi és huszti konzulátusokat ért inzultus miatt

Jegyzéket nyújtott át a külügyminisztériumban

Prága. A prágai lengyel követ jegyzéket nyújtott át a külügyminisztériumban, amelyben tiltakozik a lengyel konzulátust Nagyszöllősi és Huszton ért támadások miatt. — Ugyanis ismeretlen tettesek letépték a konzulátusról a lengyel zászlót és a lengyel nemzeti jelvényeket.

Prága csatlakozott a Berlin-római tengelyhez?

Prágából jelentik: Chwalkovsky külügyminiszter berlini látogatásával kapcsolatban a Giornale d'Italia azt írja, hogy Prága is csatlakozott a Berlin-római tengelyhez. A csehszlovák külügyminiszter látogatása során fontos kérdéseket tárgyalt elő, amelyeket sürgősen meg kell oldani, hogy rendezhetők legyenek Németország és Csehszlovákia között még fennálló nézeteltérések.

SPORT KÖZLÖNY

Ma kezdődik az AMEFA-játékosok atlétikai vizsgája

Vasárnap sorsolják ki a kerületi bajnokságokat

A nyugati liga szombatira tervezett ülése több ligatag távolléte miatt elmaradt, ennek ellenére azonban az alkerületi sportszövetség — miután a liga részéről történő jóváhagyás amúgy is csak formáság — megkezdi működését.

A disztrikt körlevélben értesítette az egyesületeket, hogy a kerületi bajnokság sorsolását mindennaposan vasárnap, január 29-én délelőtt fél 11 órakor ejti meg a Gloria pályán, amely időpontig az egyesületek feltétlenül rendezzék tartozásait.

kat, mert hátralékban levő egyesületek nem vesznek részt a sorsolásban.

Itt írjuk meg, hogy az alkerületi futballszövetség által életrehozott Atlétikai Engedély Bizottság helyi alakulata kedden, január 24-én már meg is kezdi működését. Kedden és szerdán délután 3 órai kezdettel az AMEFA pályán az AMEFA játékosai teszik le az atlétikai vizsgát a bizottság előtt, a hét végén pedig a Gloria pályán a Gloria játékosok vizsgáira kerül sor.

Március 12-én kezdődnek a küzdelmek a B. liga nyugati csoportjában

A B) liga bajnokságok sorsolását is nyilvánosságra hozták és a küzdelmek itt — miután mindössze 9 forduló van — csak március 12-én kezdődnek meg. Alább adjuk a nyugati liga körzetébe tartozó B) liga tavaszi fordulójának sorsolását:

Március 12: Rovine Grivița—Unirea MV., CFR Simeria—Craiovan, Minerul—Jiul, CAO—Soimii, Vulturii—CAMT.

Március 19: Soimii—Rovine Grivița, Craiovan—Vulturii, Unirea MV—CFR Simeria, Jiul—CAO.

Március 26: Rovine Grivița—Jiul, CAO—CAMT, Minerul—Craiovan, Soimii—Unirea MV.

Április 2: CFR Simeria—Rovine Grivița, Jiul—CAMT, Craiovan—Soimii, Unirea MV—Vulturii, Minerul—CAO.

Április 16: Rovine Grivița—Vulturii, CAO—Craiovan, CAMT—Unirea MV, Soimii—Minerul, Jiul—CFR Simeria.

Április 23: Craiovan—Jiul, CFR Simeria—Soimii, Vulturii—CAO, Unirea MV—Minerul.

Április 30: CAMT—Rovine Grivița, CAO—Unirea MV, Minerul—CFR Simeria, Soimii—Vulturii.

Május 7: Craiovan—CAMT, Vulturii—Jiul, CFR Simeria—CAO.

Május 10: Rovine Grivița—Minerul, CFR Simeria—CAMT, Jiul—Soimii, Unirea MV—Craiovan

Május 14: Craiovan—Rovine Grivița, Unirea MV—Jiul, CAMT—Minerul.

Május 21: CAO—Rovine Grivița, CAMT—Soimii, Minerul—Vulturii.

A Tricolor közgyűlése

A Tricolor sportegyesület vasárnap délelőtt tartotta közgyűlését a München-féle vendéglő nagyszobájában. A közgyűlésen nagyszámban jelentek meg a tagok és a különböző jelentések elhangzása után a következő vezetőséget választották meg:

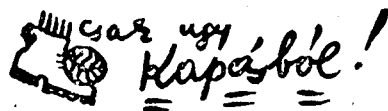
Örökös diszelnökök: Vlad Alexandru tábornok polgármester, Bejan Romulus dr., Major Imre, Cristea Constantin, Oprîța, Ferdinand Gheorghe, Vatula Iosif, Toma Jakab, Roman Róbert, Cerces E., Hara Teodor. Elnök: Safta Florea. Ügyvezető elnökök: Pajtek János és Major Imre. Társelnökök: Petrovici Nicolae, Tanescu Nicolae, Chis Mihai, Tusz Imre, Manea N., München A., Wolf J., Sárbu Gh. Titkár: Pascu Petru. Sportigazgató: Decsoy Gyula. Intéző: Tusz Ferenc.

A közgyűlésen elvben elhatározták, hogy a Spartával megkötik a fuziót és megbízták a vezetőséget, hogy fejezze be a már megindult tárgyalásokat. Ezután a tekeszakosztályt alakították meg, amelynek vezetője Veszeló József lett.

O Szétszították a keleti tura illetményeit. Az ország B) válogatott csapat török—görög turájának beviteléből részesítették az egyesületeket, amelyek a turára játékosokat adtak. Így a Rapid 70.000 leit, a Juventus 29.500 leit, a Victoria 29.500 leit és a Sp. Studentesc 29.500 leit kapott.

O A BKE a magyar korong-bajnok. Budapesten a korongbajnokságban már a tavaszi fordulót is lejátszották és a BKE az utolsó mérkőzésen az FTC ellen 4:0 (1:0, 1:0, 2:0) arányban győzött és ezzel a bajnokságot is megnyerte.

O Somogyi Klári veresége Brémában. A brémai fedettpálya tenisz-versenyen a döntőben a női egyest Weeler USA 6:4, 6:4 arányban nyerte Somogyi Kláival szemben.

A kanadai Trail Smoke Eaters, a „Füstevők” légkorong-csapata Garmisch Partenkirchenben két mérkőzést bonyolított le a német válogatott ellen és mindkettőt fölényesen nyerte. Az egyikben 7:0 (1:0, 5:0, 1:0), a másikon pedig 7:2 (1:1, 2:1, 4:0), volt az eredmény.

A Hercules—CAMT birkozóversenyt mindössze négy súlycsoportban bonyolították le és a légsúlyban Kovács CAMT, a pehelysúlyban Suhajda CAMT, a könnyűsúlyban Buzás Hercules, a középsúlyban pedig Ruhm Hercules győzött. A súlyemelő-versenyen Schultz és Burai (mindkettő Hercules) nyertek.

A német birodalmi serlegmérkőzések meglepetése az ostmarkiak veresége. Eredmények: Hindenburgban: Szilézia—Ostmark 4:1, Bomburgban: Bajorország—Alsórajna 3:1, Hüttenban: Württemberg—Közép-németország 8:3.

A brémai fedettpálya tenisz-verseny férfi egyesének hatalmas meglepetése a magyar Csikós 6:4, 6:1 arányú győzelme a francia Bolelli felett. A német Henkel viszont 6:4, 9:7, 7:5 arányban legyőzte Csikóst és így a döntőt Henkel és R. Menzel bonyolítják le.

Berlinben Kattowicze válogatott légkorong-csapata mérkőzött és biztos győzelmet aratott 3:0 (1:0, 2:0, 0:0) arányban a Berlin és Brandenburg legjobbjaiból összeállított válogatott felett.

Kisorsolták a jégkorong-világbajnokság mérkőzéseit

Brüsszel. Tegnap sorsolták ki a Svácban lebonyolításra kerülő jégkorong világbajnoki torna mérkőzéseit. Tizennégy csapat jelentkezett a részvételre és két négyes, illetve két hármás csoportot formáltak. A sorsolásnál Kanada, Anglia, Csehszlovákia és Németország csapatait kiemelték és hozzájuk sorsolták a többi csapatokat. A sorsolás a következő:

- csop.: Németország, USA, Olaszország, Finnország.
- csop.: Csehszlovákia, Svájc, Lettország, Jugoszlávia.
- csop.: Kanada, Lengyelország, Hollandia.
- csop.: Anglia, Magyarország, Belgium.

30 nemzet 80 bemondót küld Helsinkibe

Ehelyezték az olimpiai falu alapkövét

Helsinki. Kaepilaeben az elmúlt napokban helyezték el ünnepélyes külsőségek között az olimpiai falu alapkövét. Az alapkövetélnél jelen volt Helsinki polgármestere és Rangell, az olimpia szervezőbizottságának elnöke. Az olimpiai faluban 3000 férfiversenyző kap otthont a versenyek ideje alatt.

A stadion építése is gyors ütemben halad. Nagy fejtörést okoz a finneknek, az egyes versenyek rádióval való közvetítése. Eddig ugyanis 30 nemzet 80 bemondót jelentett be és ezek számára megfelelő fülkéket és vezetéseket kell építeni.

Hatalmas érdeklődés nyilvánul meg a be- lépőjegyek iránt. A jegyek eladását csak nemrégiben kezdték meg, de máris rengeteg külföldi igénylő jelentkezett. Eddig a futballtorna és az atlétikai versenyek iránt nyilvánult meg a legnagyobb érdeklődés, de igen sok jegyet kérnek az uszóversenyekre is, különösen Dániából és Hollandiából.

O Hengerelt az Újpest Szalonikiben. Az Újpest csapata vasárnap Szaloniki válogatottjával mérkőzött és 6:0 (2:0) arányban fölényesen győzött. A gólokon Ádám (3), Zsengellér (2) és Temes osztozkodtak.

A Goltáram tropikus hazájába

„Caribia”, „Cordillera”, „Orinoco”, „Iberia” motoros hajókkal haonta 2 téli utazás a nyugatindiai szigetekre, Középamerikába, Cuba és Mexikóba.

1939. évi tavaszán hét Földközi-tengeri és Atlanti-óceáni utazás a „Milwaukee” és „St. Louis” motoros hajókkal.

Első utazás 1939 március 4-től Genéből.

Gazdag tartalmú szórakezési utakat mérsékelt áron ajánlunk

Selvilágosítások és prospektusok:

HAMBURG-AMERIKA LINIE

képviselete

Künstler Utazási Iroda

Arad, Bulvardul Regina Maria 24. Telefon: 10-86

Metzger-alapítvány szegény gyermekek iskoláztatására

Temesvárról jelentik: A józsefvárosi római katolikus egyházközség választmányja ülést tartott, amelyen nagy lelkesedéssel elhatározta, hogy Metzger Márton dr. prépost-plébános pappá szentelésének negyvenedik évfordulója alkalmából külön alapítványt létesít. Százezer leinyi összeget kihalítottak az egyházközség vagyonából, azt Metzger-alapítványnak nevezik el és az alapítvány kamatából évente szegény, arra érdemes gyermekek iskoláztatási költségeit fedezik.

A nemescélú alapítvány létesítése újabb bizonyítéka annak a mélyszéges tiszteletnek és ragaszkodásnak, amellyel a józsefvárosi katolikus társadalom az Aradról elszármazott plébánosa iránt viseltetik. Metzger Márton dr.

FEBRUAR

4.

IPAROSBAL

Ünnepése vasárnap délelőtt a nagymisé alkalmával fokozott mértékben ment végbe, amikor is az egyházközség tanácsa, a hívek és a katolikus szervezetek szívből köszöntötték a jubiláris misét mondó főpapot. Vasárnap negyven éve mondotta Metzger Márton dr. első miséjét.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Február 28-ig hosszabbították meg az adóvallomási lvek és a lakók táblázatának benyújtási határidejét

Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium 1939. január 20-ikán kelt 472.046. számú rendelkezése értelmében a szokásos évi adóvallomási lvek, valamint az egyenesadótörvény 84. szakaszának 2. és 5. pontjában foglalt, bérlokat feltüntető táblázatok benyújtásának határidejét 1939. február 28-ig bezárólag meghosszabbították. Az említett rendelkezés Aradra még nem érkezett meg és mielőtt arról intézkedés érkezik, jelentjük olvasóinknak.

A bucaresti-i jelentés egyébként arról is beszámol, hogy a minisztérium gondoskodik ennek az intézkedésnek a pénzügyigazgatóságok épületeiben való kifizetéséről.

Ujabb vita a kiskereskedők és kisiparosok könyvvezetési kötelezettségéről

A kisiparosok és kiskereskedők könyvvezetési kötelezettsége körül ismételtelen is viták merültek fel. Legutóbb ezt a vitát felelevenítette a bucaresti tábla harmadik tagozatának egy döntése.

A nemzeti repülő-alap pénztára tudvaleg határozatot hozott, amelynek értelmében a repülőbélyeg ellenőrzésének szempontjából a kiskereskedők és kisiparosok nem mentesíthetők a kötelező könyvvezetés alól. Ennek a rendelkezésnek következményeképpen a repülőalap ellenőrei kihágási jegyzőkönyveket vesznek föl azoknál a kiskereskedőknél és kisiparosoknál, akik nem tudják bemutatni üzleti könyveiket és ötezer lei bírsággal sújtják őket.

A bucaresti törvényszék számos ilyen kihágási jegyzőkönyvet megsemmisített azon az alapon, hogy a kiskereskedők és kisiparosok nem kötelezhetők a könyvvezetésre. A bucaresti tábla második tagozata a közelmúltban

ennek ellenkezőjét határozta. Legújabbán hasonlóképpen nyilatkozott a bucaresti tábla harmadik tagozata is, amely megsemmisítette azt a törvényszéki ítéletet, amely hatálytalannított egy hasonló ügyben felvett kihágási jegyzőkönyvet. A tábla ítéletében kimondotta, hogy az 1937. évi repülőbélyeg törvény 9-ik szakasza nem tesz különbséget a kereskedők között és ha a kiskereskedőket az egyenesadótörvény mentesítené is ezen kötelezettség alól, a repülőbélyeg törvény megköveteli az üzleti könyvek vezetését.

A helyzetet bonyolítja, hogy az új kereskedelmi törvénykönyv, amely április elsején lép életbe, szintén határozott módon mentesíti a kiskereskedőket a könyvvezetés kötelezettsége alól. Kérdés tehát, hogy a kereskedelmi törvénykönyv életbelépése után a repülőbélyeg ellenőrel felvehetnek-e még kihágási jegyzőkönyveket azon a címen, hogy a kiskereskedők üzleti könyveiket nem tudják bemutatni.

Fontos változások a tűzifakiviteli szindikátus vezetőségében

Nagyváradról jelentik: Hétfőn délelőtt tartotta meg általános érdeklődés mellett évi rendes közgyűlését a S.E.L. fakiviteli szindikátus. A Nagyváradon megtartott közgyűlés alkalmával a szindikátus vezetőségében fontos személyi változások történtek. Így többek között Tilea Viorel a szindikátus eddigi elnöke helyett, akit — mint köztudomású — Románia londoni követévé neveztek ki, Urdareanu vezérigazgatót választották meg egyhangulag a S.E.L. elnökévé, továbbá Marinescu földművelésügyi adminisztrá-

tor, eddigi alelnök helyébe Moldovean CAPS szubadminisztrátort választották meg alelnöknek.

A közgyűlésen az ország tűzifakiviteli cégeinek nagy többsége képviseltette magát. Aradról a Mocioni utadalmat Rafiroiu vezérigazgató képviselte, míg a többi aradi vállalatok részéről Rappaport Miksa, Székely József és dr. Antal Endre jelentek meg. A közgyűlésen szóba került a Magyarország felé történő tűzifakivitel fokozásának kérdése is.

Horváth József szövetkezeti ellenőr előléptetése

Perjessy László az aradi új szövetkezeti ellenőr

Horváth József, a Gazdasági és Hitelszövetkezetek Szövetségének ellenőre eltávozik Aradról, mert a központi vezetősége előléptette és a szövet-

ség hitelügyi osztályának vezetésével bízták meg. Ennek az intézkedésnek következtében Horváth József, aki Arad megyében éveken át fejtett ki értékes szövetkezeti munkát és ennek nyomán általános megbecsülést vívott ki, a jövőben Kolozsváron, kiszélesedett munkakörrel folytatja tevékenységét. Helyére Aradra Perjessy Lászlót nevezték ki, aki rövidesen szintén megkezdte működését.

8 hetes átképző tanfolyamot nyitok. Szabást, varrást párisi módszer szerint biztos eredménnyel tanítok. Békés Bözsi, Salon de Mode. Urania-mozi épület

A pénzügyigazgatóság nem kell személyzeti listát benyújtani, ellenben január 31-ig el kell juttatni az iparfelügyelőséghez a személyzeti táblázatokat

Egy régi miniszteri rendelet tudvalevőleg úgy intézkedett, hogy az összes vállalatok kötelesek január 31-ig személyzeti kimutatást készíteni és a pénzügyigazgatóságokhoz eljuttatni. A pénzügyi eljárás egységesítéséről szóló törvény ez alól mentesíti a vállalatokat, így tehát ez év januárjában egyetlen cég sem köteles személyzeti kimutatást eljuttatni a pénzügyigazgatóságokhoz.

Félreértések elkerülése végett szükségesnek tartjuk megemlíteni azonban, hogy ez a rendelkezés csak pénzügyigazgatósági viszonylatban érvényes, viszont az iparfelügyelésre január 31-ig be kell nyújtani a személyzeti táblázatokat. Az utóbbi kötelezettség alól csak azok a cégek mentesek, melyek öt alkalmazottnál kevesebbet foglalkoztatnak. Abban az esetben azonban, ha maga a cégtulajdonos vagy valamelyik alkalmazott nem román állampolgár, a táblázatnak az iparfelügyelésre való benyújtása akkor is kötelező, ha egyébként a vállalatnak önnél kevesebb alkalmazottja lenne.

Egyelőre befejeződtek a bucaresti-i román-magyar kereskedelmi tanácskozások

Az Aradi Közlöny legutóbb már megemlékezett róla, hogy az elmúlt napokban a nemzetgazdasági miniszteriumban megbeszélések folytak Takácsy Konstantinnal, a magyar Nemzeti Bank igazgatójával a jelenleg érvényben lévő román-magyar fizetési egyezmény módosításáról annak érdekében, hogy megkönnyítsék a Magyarországon befagyott 35 millió leies összeg likvidálását. A tanácskozásokat egyelőre befejezték és Takácsy igazgató visszautazott Budapestre, hogy az ottani illetékes körökkel közölje az elhangzott javaslatokat.

A jelenlegi román-magyar kereskedelmi és fizetési egyezmény március elsején jár le, a tárgyalások során azonban megállapodtak abban, hogy addig is a magyar kormány mindent elkövet a befagyott összegek felszabadítása érdekében, annál is inkább, hogy az új kereskedelmi szerződésre vonatkozó tárgyalások megkezdésekor ne merülhessenek fel esetleg nehézségeket okozó multbeli kérdések.

Hírlapok előfizetése

Az aradi kereskedelmi és iparkamara újlag tudomására hozza a kereskedőknek és iparosoknak, hogy nem kötelezhetők semmiféle ismeretlen, vagy foglalkozásuktól távolálló újság, vagy folyóirat előfizetésére, könyvek megvételére, bármilyen rangú köztisztviselő is ajánlaná az előfizetést, vagy vételt. Ha bárki is ilyen természetű kívánsággal kapcsolatban erőszakosan lépne fel, vagy pressziót akarna gyakorolni a kamara értesítendő erről s haladéktalanul eljárást indít a visszaélést elkövető személyek ellen, a miniszteriumból kapott utasítása értelmében.

Módosították a szövetségi törvényt

A Monitorul Oficial január 20-iki számában királyi dekrétum jelent meg, amely módosítja a jelenlegi szövetségi törvényt. A különböző módosítások között szerepel az is, hogy a törvény 219.ik szakaszát a következő szöveggel helyettesítik:

Azok az ellenőrző szövetségek, amelyek az 1935. évi azóta hatálytalanított szövetségi törvény 3.ik címének második része alapján működtek, feloszlásuk alkalmával a nemzeti szövetségi intézet által kerülnek felszámolásra. Azok a szövetségek is, amelyek az említett törvény 95.ik szakaszának alapján oszlának fel, szintén a nemzeti szövetségi intézet útján kerülnek felszámolásra. Teljes irattárukat át kell adni a nemzeti szövetségi intézetnek, míg tartalékalaikat a törvény 217.ik szakaszában megjelölt célokra fordítják.

— Két aradi cég Bucurestibe helyezte át székhelyét. Az Albert Gross S. A. R. pentru Transporturi legutóbbi közgyűlésén elhatározta, hogy székhelyét Aradról Bucurestibe helyezi át. Az aradi „Femitec” S. A. R. legutóbbi közgyűlésén elhatározta, hogy székhelyét Aradról Bucurestibe helyezi át és Brassóban fiókot nyit.

— VILÁGREKORDOT ÉRT EL AZ ARANYTERMELES. Londonból jelentik: Mint az Union Corporation jelenti, a világ aranytermelése 1938-ban 36.7 millió uncia volt. Ez 1937-hez viszonyítva 5.5 százalékos emelkedést és világrekordot jelent, miután a múlt évi rekordtermelést 34.7 millió unciára becsülik. Mindkettő magában foglalja Szovjetországot 5 millió unciás termelését, 1937-ben Transvaal 11.740.891 uncia szinaranyat termelt, míg a múlt évben 12.156.630 unciát. Második helyen az Egyesült-Államok és Kanada állnak, amelyeknek mindegyike elérte az 5 millió unciát.

— A devizák beváltási árfolyamai a vámhivatalnál. A pénzügyminiszterium közölte az érdekeltekkel, hogy a vámhivatalok a devizák beváltásánál a következő árfolyamokat alkalmazzák: 1 belga frank (15 százalékos szabadforgalmi rész) vásárlási árfolyam 55, eladási árfolyam 55.50, egy svéd korona (30 százalékos szabadforgalmi rész) eladási árfolyama 82, egy dollár (30 százalékos szabadforgalmi rész) eladási árfolyam 365, egy francia frank (harminc százalékos szabadforgalmi rész) vásárlási árfolyam 9, eladási árfolyam 9.22, egy angol font (husz százalékos szabadforgalmi árfolyam) vásárlási árfolyam 1438.55, eladási árfolyam 1447.75, egy angol font (negyven százalékos szabadforgalmi árfolyam) vásárlási árfolyam 1146.80, eladási árfolyam 1150.55, egy angol font (30 százalékos szabadforgalmi árfolyam) vásárlási árfolyam 1634.35, eladási árfolyam 1634.90. A devizáknál tudvalevőleg az a helyzet, hogy bizonyos mennyiséget a Banca Nationala hivatalos árfolyamán kell értékesíteni, míg bizonyos meghatározott százalékmás, a fentiekben meghatározott árfolyamokon értékesíthető.

— Még három évig hajthatók be a mértékegységek időnkénti ellenőrzése után szedett díjak. A „Monitorul Oficial” január 20-iki száma rendeletét közzé teszi, amely szerint a nemzetgazdasági miniszterium még három évig hajthatja be a mértékegységek időnkénti ellenőrzése után szedett díjakat. Ezek a díjak azt a célt szolgálják, hogy a mértékügyi igazgatóság számára külön épületet emeljenek. A díjakat mindaddig szedhetik az említett három év tartama alatt, amíg 5 millió lei összege nem gyűl.

— A „Consum” legújabb száma az évről a múltal kapcsolatosakról ismerteti a Banca Nationala 1938. évi működését és kimutatja, hogy a Jegybank aranykészlete több mint 11.000 kg.-mal növekedett az elmúlt évben, kereskedelmi tárcája pedig száz százalékkal emelkedett. Ismerteti a Consum legújabb száma a külföldi hitelezőkkel való tárgyalások kapcsán az utolsó öt év alatt megkötött egyezményeket. Közli a „Consum” legújabb száma a legfrissebb pénzügyi híreket, vállalati tranzakciókat, cégbejegyzéseket, közszállításokat. Kérjen mutatványszámot a kiadóhivataltól: Kolozsvár, Str. Reg. Maria 48.

Amerika parat an aranyu legyverkezese

London, Washingtoni jelentés szerint May, a washingtoni képviselőház hadügyi bizottságának elnöke, törvényjavaslatot nyújtott be, amely felhatalmazza a hadügyminisztert, hogy az Egyesült-Államok szárazföldi haderejének légi hadereje számára 6000 új repülőgépet szereztesse be.

Arnold vezérőrnagy, az Egyesült-Államok légi haderejének főparancsnoka kijelentette, hogy az Egyesült-Államok repülőgépiparának termelőképessége három év múlva évi 12.000 új elsőosztályú hadirepülőgépet tesz.

Az Egyesült-Államok hadvezetősége a Curtiss-Wright-vállalat st.-louisi gyára által épített új vadászpilóta repülőgépet próbált ki, amelynek teljesítménye, hirtelensége felülmúlja az összes eddig ismert vadászpilóta rekordjait. A gép 1.6 perc alatt 1500 méter, 2.8 perc alatt 3000 méter, 6 perc alatt 6000 méter magasságot érhet el. Jegnagyobb magassága 10.500 méter, óránkénti sebessége meghaladja az 500 kilométert. Legyverezete egyetlen emeltyűvel kezelhető féltucat gépfegyver, pilótáját minden oldalról golyóálló acélpáncél védi.

Hirdessen az Aradi Közlöny-ben

Eltűnt egy aradi iparüzem egyik teherautója

Az aradi Juhász gépgyár tulajdonosa a közelmultban feljelentést tett a rendőrségen, hogy meglopták. A feljelentő elmondta, hogy a vállalatnak egyik teherautóját, amely az Arad megyében lévő Gyorok községben volt garázsírozva, ismeretlen tettes elvitte. A rendőrség a csendőrséggel karöltve folytatta a nyomozást, amelynek során arra a megállapításra jutottak, hogy az autót egy Aradon jól ismert intellektuel vitte el, akinek nevét egyelőre a nyomozás érdekében nem hozzák nyilvánosságra.

Színház - Művészet

* Kétórás szakadatlan kacagás Felhő Ervin szerda és csütörtöki bohózatestjén. Már csak egy nap választ el bennünket Felhő Ervin ragyogóan ígérkező bohózatestjétől, amit szokatlanul nagy érdeklődés előz meg és előreláthatóan az Iparos Otthon nagyterme szünek fog bizonyulni. Felhő Ervin bohózatestje kétórás szakadatlan kacagást biztosít, mert Tábori Emil „Apatársak” című, sikamlós tartalmu bohózatában Felhő Ervin egyik legragyogóbb alakítását viszi színpadra, ugyancsak Gómori Emma is, Harmath Jolán, Lázár Hilda, Miklóssy Eta, Agai Margit, a férfiak közül Horváth László, Javor Alfréd, Kun Dezső, Szabó Gyula szintén nagyszerű játékkal biztosítják a tökéletes előadást. Jegyek — már csak mérsékelt számban — elővételben szerda reggeltől Oláh Sándor főtéri könyvesboltjában, este az Iparos Otthonban.

* Vojticzky Elvira klasszikus táncdal szerepel Horváth László és Javor Alfréd irodalmi estjén. A Minorita Kukurházban február 2-án este lesz Horváth László és Javor Alfréd magasszínvonalu irodalmi estje, amelynek gazdag és minden tekintetben értékes műsora most újabb jelentős számmal gazdagodott Vojticzky Elvira személyében. Vojticzky Elvira kivételes táncművészként már gyermekkorában jelentős sikereket aratott és mint a kolozsvári opera primaballerinája került a magyar színpadokra. Klasszikus táncszámá az irodalmi est egyik kiemelkedő eseménye lesz. A műsor további része változatosan: Kulcsár Kálmán, Szántó Györgyné, Szántó György, Fischer Ernő, Harmath Jolán, Horváth László és Javor Alfréd nevei díszítik az est programját. Meghívók Sándor Ferenc főtéri könyvesboltjában vehetők át.

Rádióműsor

— Romániai időszámítás. —

KEDD, JANUÁR 24.

Bucuresti. 6.45: Ritmikus torna, gyógyászati tanácsok, reggeli hangverseny gramofonlemezen. 12: Hangjáték. 12.30: Helyszíni közvetítés Galati-ból. 13: Időjelzés, kulturális hírek, sport, vízállásjelentés. 13.10: Déli hangverseny. 14.10: Hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15.10: Különböző közlemények. A rádióval kapcsolatos kérdések. 18: Időjelzés, időjárásjelentés. 18.02: Műszaki üzenetek. 18.17: Ionel Cristea zenekarának hangversenye. 19: Tudományos felolvasás. 19.15: Népdalok, Alexandru Groza előadásaiban, zenekari kísérettel. 20.05: Előadás az egyesülés napjáról. 20.20: A „Carmen” énekkar hangversenye. Vezényel: I. Chirescu. 20.50: Helyszíni közvetítés Galati-ból. 21.05: A rádió zenekarának hangversenye. Vezényel: Th. Rogalski, Gh. Folescu és Valentina Cretoiu-Tassian énekszámával. A műsorban a következő zeneszerzők művei: Caudella, Mezzetti, Bohociu, Sabin Dragoi, I. Nonna-Otescu. A szünetben (22—22.15): Hírek. Sport. 22.15: A hangverseny folytatása. 23: Hírek. 23.15: Könnyű román zene gramofonlemezekon. 23.45: Hírek a külföldre francia és angol nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna. Hírek. Hanglemezek. Utána: Étrend. közlemények. 11: Hírek. 11.20: Franciaország délnyugati tengerpartja. Irta: Székely Pálma. (Felolvasás.) 11.45: Az új kalapdivat. (Felolvasás.) 12.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 13: Déli harangszó. Időjárásjelentés. 13.10: Dénes Józsa cigányzenekara. Közben kb. 13.30: Hírek. 14.20: Pontos időjelzés, időjárás és vízállásjelentés. 14.30: Filmrészletek. (Hanglemezről.) 15.35: Hírek. 15.50: A rádió műsorának ismertetése. 17.10: Asszonyok tanácsadója. (Ará

nyi Mária előadása.) 17.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18: Pálffy János gróf lovas rohamai. Julier Ferenc ny. ezredes előadása. 18.30: Haják Károly hegedű, zongorakísérettel. 19: Babay József elbeszélése: „Madonna.” 19.30 A rádió szalonzenekara. 20.05: Hírek. 20.10: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 20.20: Az Operaház előadásának ismertetése. 20.30: Az Operaház előadásának közvetítése. „Gioconda.” Dal- mű négy felvonásban, öt képből. Az I. felvonás után kb. 21.23: Hírek. A II. felvonás után kb. 22.15: Hírek. időjárásjelentés. A III. felvonás után kb. 0.15: Cigányzenekar. 1.05: Hírek.

Budapest II. 18.30—18.55: Mezőgazdasági féléra. 19.30—19.55: Francia nyelvoktatás. 20.10—20.55: A rádió szalonzenekara. 21—21.30: Sörke Jóska. Szalay László elbeszélése. (Felolvasás.) 21.35—22.50: Hanglemezek. Közben kb. 22: Hírek.

Kassa. 12.10: Mese. Elmondja Juhász Ilona. Skazka. Doklad J. Juhászovej. 12.25: Művészlemez (Orosz zene szerzők műveiből.) 12.40: Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven. 13—16.25: Azonos Budapest I. műsorával. 16.25: Hanglemezek 15.50: Hírek. 17: Orgován Jant és cigányzenekara muzsikál. Közben 17.40: A Kassai Rádió műsorának ismertetése. 17.46—18: Azonos Budapest I. műsorával. 18.15: Szomorú visszaemlékezések. Zakariás Sándor előadása. 18.30—1.15: Azonos Budapest I. műsorával.

SZERDA, JANUÁR 25.

Bucuresti. 6.45: Ritmikus torna, gyógyászati tanácsok, reggeli hangverseny gramofonlemezek. 12: Gramofonlemezek. 13: Időjelzés, kulturális hírek, sport, vízjárásjelentés. 13.10: Déli hangverseny. 14.10: Hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15.10: Különléle közlemények. A rádióval kapcsolatos kérdések. 18: Időjelzés, időjárásjelentés. 18.02: A „Luceafaru” zenekar szórakoztató és tánczenéje. Al. Boienescu énekszámával. 19: Különléle népek dalai. Énekel: Arax Savargian, Mihail Stirbei. Közreműködik: Th. Lupu (gordonka), J. Prunner (zongora.) 20: Művészeti felolvasás. 20.15: A rádió zenekarának hangversenye. Vezényel: Const. Bobescu. A műsorban a következő zeneszerzők művei: Glazunov, Glinka, Rimski-Korsakov. 20.50: Rádióegyetem. 21.05: Kétzongorás hangverseny. 21.35: Mozart-kljus. A Theodorescu kvartett játéka. Közreműködnek: Al. Theodorescu (I. hegedű), I. Jelescu (II. hegedű), Radulescu (mélyhegedű), I. Fotino (gordonka). 22: Hírek. Sport. 22.15: Zenés kabaré. 23: Hírek. 23.15: Szórakoztató éttermi zene a „Trocadero”-ból. 23.45: Hírek a külföldre franciául és németül.

Budapest I. 7.45: Torna. Hírek. Hanglemezek. 11: Hírek. 11.15: Gyermekdelélt: Hogyan találtak ki az emberek a sít. 11.45: Gyermektorna — gyermeknevelés. 12.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 13: Déli harangszó. Időjárásjelentés. 13.10: Christján Lili és Szirmai Reginald éne-

kel, zongorakísérettel. Közben kb. 13.30: Hírek. 14.20: Pontos időjelzés, időjárás és vízjárásjelentés. 14.30: Hanglemezek. 15.35: Hírek. 15.50: A rádió műsorának ismertetése. 16: Arfolyamhírek, élelmiszerárak. 17.15: A rádió diáklélorája: Kölcsey ifjúsága. Németh Béla dr. előadása. 17.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 18: A mandulák, Zemlényi Imre dr. orvos előadása. 18.30: Gergely László zongorázik. 19: Wlassics Gyula báró és Gorzó Nándor verseiből előad Fáy Béla. 19.20: Bodrics Béla cigányzenekara. Közben kb. 20.05: Hírek. 20.10: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 20.30: Aranyvirág. Daljáték három felvonásban. Utána 22.40: Hírek. 23: Közvetítés a Belevue szállóból. Miletin Géza jazzhármasa játszik. 23.30: Hírek német s olasz nyelven. 23.40: Operaházi zenekar. Közben kb. 24: Hírek angol és francia nyelven. 1.05 (éjjel:) Hírek.

Budapest II. 19—19.15: Cigányzenekar. 19.30—19.55: Olasz nyelvoktatás. 20.05—20.55: Angol tánclemez. 21—21.25: Az örökifjú karikatúra. 21.30—23: A rádió szalonzenekara. Közben kb. 22: Hírek. 23.05: Időjárásjelentés.

Kassa. 11.15—11.45: Azonos Budapest I. műsorával. 11.50: Hanglemezek. 12.10: Szlováknyelvű ifjúsági előadás. 12.40: Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven. 13—16.25: Azonos Budapest I. műsorával. 16.25: Toperczer Károly harmonikázik. Zongorán kíséri Toperczer Géza.

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1938 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapított meg: **Alkalmazást keresők, elveszett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések szavankint 1 leu. Egyéb apróhirdetés szavankint 2 lei.** A fenti rendelet értelmében az apróhirdetések ára előre fizetendő.

Levelzés és házasság rovatokban való közlésre apróhirdetéseket nem vesz fel a kiadóhivatal.

ALKALMAZÁST KERES

Bérházak teljes adminisztrációját lakás ellenében vállalom. Megkereséseket „Nyugdíjas román tisztviselő” jellegre a kiadóhivatalba kérek. 382

Házimunkában jártas zsidónő elhelyezkedne vidéken idősebb házaspárnál. Cim a kiadóban. 381

Nyugdíjas mérnök fél-, vagy egésznap elfoglaltságot keres. Cim a kiadóban. 455

Kelme-festő-üzletbe ajánlkozom román, magyar, német nyelvtudással. „Február 1.” jellegre a kiadóba. 446

Tejcsarnok vezetését vállalnám román, német, magyar nyelvtudással. „Tejcsarnok” jellegre a kiadóba. 447

ALKALMAZÁST NYER

Uriházhöz ügyes, perfekt szobaleányt felvesszünk,
Cim a kiadóban.

Sürgősen keresek

azonnali belépésre olyan **molnárt,** aki motorkezeléshez is ért 2 pár köves darálmalomban. — Cim: Szentendrey Lajos, Stánta-Ana, Jud. Arad. 429

Gyermektelen házimesterpárt keresek. Az asszony fizetésért takarítson. Holló, Piața Catedralei 7. 433

Szemfedélhímző-leányokat gyakorlatlaltal felvessz Weisz, articol de funebre, Satu-Mare. 443

LAKÁS

Háromszobás, összkomfortos, újonnan festett szép lakás március 1-re kiadó. Str. Epinescu 41. 408

Május 1-re keresek modern, összkomfortos és garantáltan féregmentes 2, vagy 3 szobás csendes lakást a Piața Avram Iancu közelében, földszint, vagy első emeleten, Magánház előnyben. Cimeket „Pontos fizető” jellegre a kiadóba kérek február 1. előtt. 260

Avram Iancu-térhez 5 pernyire négy nagyobb és kettő kisebb szobából álló összkomfortos lakás április 1-re. esetleg azonnalra is kiadó. Piața Lupei 8. 349

Ötszobás földszinti lakás, újonnan festve február 1-ére kiadó. Str. Take Ionescu 8. 457

Butorozott szoba magánházban uricsaládnál 1—2 személynek kiadó. Cim a kiadóban. 454

Február 1-re kiadó ötszobás, előszobás lakás. Str. Cloșca 9. 444

Négyszobás, lehetőleg földszintes, modern lakást keresek március 1-re a belvárosban. Kertes magánházak előnyben. Cimeket a kiadóba kérek. 449

Modern háromszobás, erkélyes lakás kiadó május 1-re. Str. Ghiba Birta 18. 448

Négyszobás, belvárosi urilakás üvegezett verandával, erkéllyel május 1-re kiadó. Cim a kiadóban. 442

Kétszoba konyhás

garantáltan fizta, féregmentes lakást keresek a belvárosban, vagy annak közelében azonnalra, vagy március 1-re. Cimek „Pontos” jellegre ármegjelöléssel a kiadóba kérek.

INGATLAN

Belvárosban

földszintes bérház, 1x3 szoba, elő-, fürdőszoba és 3x1 szoba, fürdőszobás lakásokkal, 54.000 lei hozammal, áron alul 500.000 leiért eladó. Megbizott: **Kiss Lajos „URANUL”** ingatlan irodája, Str. Horia 2. II. em. Telefon: 18-21.

Belvárosi új házat — modern négy-szobás lakással — elcsereleiném kisebb, de telekkel bíró külvárosi házzal. Cimeket a kiadóba kérek „Csere” jellegre. 384

Házhely nagy kerttel Str. Doamna Balasa 104. alatt eladó. Érdeklődni: Strada Sava Raicu 203. 453

Szöllőt aradi határban, vagy Gyorok—Baracka között kb. 4 holdat megvételre keresek. Cim és ajánlat „Szöllő” jellegre a kiadóhivatalba. 441

Belváros legforgalmasabb főútján

emeletes ház, teljesen jókarban. 10 darab két és háromszobás lakás. fürdőszoba, teljes alapincézés, 120 ezer jóvedelem, 1 millió. — Bul. Reg. Ferdinand közelében emeletes masszív ház, 6 lakás. fürdőszoba, 1 millió 50 ezer. — Inarkamara közelében emeletes új villa, 3 darab összkomfortos lakással, 950 ezer. — Bulev. Gen. Dragalinan legszebb új villa, négy-szobás, összkomfortos lakással, 600 ezer. — Főtér mellett emeletes masszív új ház, 2 és 3 szobás, összkomfortos lakásokkal, 200 ezer jóvedelemmel, 2 millió 300 ezerért eladó. — Fenti házakon kívül főtéren és a város összes uccáiban bé-, magán-, üzletházak, villák, 100 ezertől 10 millió leies árákig.

H A Á S Z

Ingatlanforgalmi irodája. Arad, Eminescu uoca 20—22. Alapítva: 1918.

VÉTEL - ELADÁS

Jókarban levő mély gyermekkosci és babakelengye eladó. Cim, Fekete. Str. Coșbuc 34.

Tangóharmonikát (akkordeon) gyorsan, könnyű módszerrel tanít zeneszerző. Tanuláshoz hangszert kölcsönözök. Str. Barițiu 29. 416

Kombinált modern butort

teljes lakásberendezéseket, briliáns-köveket, szőnyegeket veszek sürgősen megbízóim részére. **Nagy választékban kaphatók** modern ebédők, hálók, keleti és bel-földi szőnyegek, recamié, konyha, velencei csillár, Pataky-kép stb. **Zárközlésöket közvetítünk** a timişoarai zálogházba, előlegel nyújtunk. **Zálogcéduláját megvesszük** Tempo bizományi-üzlet, Fischer Eliz-palota.

Kovácsok figyelembe! Patkó- és sinszeg-anyagok olcsó árban kaphatók Lengyel ócskavasüzletben, Cal. Radnei 59. 397

Egy Wertheim-kassza jó állapotban eladó. Borosjenő, 264. szám alatt. 390

KÜLÖNFÉLÉK

1900 fordulatos (1/2 HP)
villanymotorunkat kicserélnénk
800 fordulatos, hasonló lövegrejűre.
Cim a kiadóban.

HATSCHEK

INGATLANFORGALMI IRODA
Arad, Bulev. Carol 46 (Lakás ugyauott) előnyös ajánlatok!
Az itt hirdetett összes házak fényképei az irodában megtekinthetők.

3 millió: marosparti emeletes luxu bérvilla, több nagylakás, tető-terasz, nagy park. — 1.680 ezer: ugyanott emeletes új bérház, 6 teljes lakás: modern komfort, jó hozam. — 1.200 ezer: körüli új emeletes sarokbérvilla, háromszoba, hallos, összkomfortos lakások, park, nagy front. — Alkalmi árban: belvárosi hét-szobás, összkomfortos, nagy gondozott parkkal. — 940 ezer: liceumhoz közel új emeletes bérvilla, 3 középnagy modern lakás, teraszok, hall, park, kedv. fiz. felt. — 650 ezer: főtér mellett félegmeletes, négy-szobás, hallos, összkomfort, park, subsoz kislakás, fétételek. — 600 ezer: ligethez közel, új, kétlakásos, modern komforttal. — 550 ezer: színházhoz közel alapincézett sarokház, két és háromszobás, fürdőszobás lakások, nagy front. — 540 ezer: belvárosi négy-szobás, fürdőszobás, 1x2, 1x1 szobás garconlakás fürdőszobával, nagy kert. — 500 ezer: közkörházhoz közel magasföldsztes, alapincézett, négy-lakásos (mind fürdőszobás), nagy kert, 54 ezer hozam. — 420 ezer: ugyanott új, négy-szobás, nagy kerttel. — 350 ezer: állomáshoz közel sarok üzletház, nagy kert, több lakás. — 345 ezer: Mărășesti-uccához közel kétlakásos, magasföldsztes, fürdőszobákkal. — 300 ezer: külvárosi masszív tizlakásos, 36 ezer hozammal. — 290 ezer: tisztviselő-telepi négy-szobás új ház, pince, fürdőszoba. — 280 ezer: Stroescu-uccához közel magasföldsztes új, alapincézett háromszobás, fürdőszobával, kert. — 240 ezer: ujaradi ötszobás, hallos, alapincézett. — 210 ezer: pernyával, részben új, háromlakásos, nagy gyümölcsös. — 150 ezer: Radnei-út mellett négy-szobás, fürdőszobás, kert. — 130 ezer: Saguna-út mellett kétlakásos, viz beköthető. — 120 ezer: semináriumhoz közel alapincézett kétlakásos. — 80 ezer: új, magasföldsztes, alapincézett nagy kertes ház a Vlaicu-út mellett. — Kölcson betáblázásra.

Legújabb jelentéseink:

Január 26-ára összehívták a Nemzeti Ujjászületés Frontjának Nemzeti Tanácsát

Bucurestiből jelentik: A miniszterelnökség közli: Őszentsége Miron Cristea dr. Románia patriarkája, miniszterelnök, a Nemzeti Ujjászületés Frontjának megszervezéséről szóló törvény szövegének 13-ik szakasza alapján 1939. január 26-án délután 4 órára összehívta

a Nemzeti Ujjászületés Frontjának Legfelsőbb Nemzeti Tanácsát. A Nemzeti Tanács a szenátus palotájának nagytermében ülészik és azon a tanács tagjain kívül résztvesznek a királyi tanácsosok, vajamint a Nemzeti Ujjászületés Frontjának alapító tagjai is.

Nem tudta elosztatni a csehszlovák—német ellentéteket Chwalkovszky legutóbbi látogatása

Rómából jelentik: A Stampa Berlinből érkezett jelentése szerint Chwalkovszky csehszlovák külügyminiszternek legutóbbi berlini látogatása alkalmával nem sikerült tisztázni a két ország között felmerült ellentéteket. A lap kiemeli, hogy a német sajtó, amely külpolitikai kérdésekben mindig tartózkodást tanusít, nem titkolja rossz hangulatát, amely Prágának Németországgal szemben elért kedvezőtlen megtartása következtében keletkezett.

Chwalkovszky utja nem tudta eltüntetni a kedvezőtlen benyomást, amely néhány prágai újság

cikke nyomán Németországban támadt. A sajtó szerinti ellentétek legfőbb okát a Csehszlovákiában maradt németek helyzete szolgáltatta és a csehszlovák kormány még ma sem tanusít hajlandóságot, hogy a németek kívánságait teljesíteni óhajtja-e?

Londonból jelentik: A Daily Express szerint Hitler azt követelte Chwalkovszky cseh külügyminiszterrel, hogy Csehország legközelebb mondja fel a Franciaországgal és a Szovjettel kötött szerződését. Kijelentette a birodalmi vezér, hogy a cseh határok immár nem fognak megváltozni.

A német népkisebbség iskolakérdései új elrendezés alatt

Bucurestiből jelentik: A Romániai Német Népközösség megbizottja, dr. Hedrich János és Dragomir Silvu kisebbségügyi fő kormánybiztos Andrei nemzetnevelésügyi miniszterrel tárgyalt a né-

met népcsoport iskolaiügyi igényeiről, amelyekre nézve több megállapodást kötöttek, így új hitvallásos iskolák létesítéséről és államsegélynek tíz millió leire való felemeléséről.

Öngyilkosságot követett el Sindelar, a világhírű labdarugó-játékos

Bécs. (Rador.) Szükszavu távirati közlés arról ad hírt, hogy Sindelar, a világhírű bécsi futballista, menyasszonyával együtt hétfőn öngyilkosságot követett el. Mindketten a leány lakásán követték el vézertes tettüket: gázzal mérgezték magukat és mire rájuk találtak már

csak a heállott halált állapíthatták meg az orvosok. Sindelar többszörös osztrák válogatott játékos volt és a kontinens egyik legjobb hátvédjeként ismerték. A közelmúltban felmerült annak a terve, hogy egyik bucurestii nagy egyesület szerződteti le, de megállapodás nem jött létre.

Német és angol kereskedelmi tárgyalóbizottságok érkezését várják Moszkvában

Moszkva. (Rador.) A néhány nappal ezelőtt megkezdődött lengyel—szovjet tárgyalások rendkívül barátságos légkörben folynak. Egy német kereskedelmi bizottság érkezését várják Moszkvában a hónap végére, a lengyel—szovjet egyezmény aláírása után. Tájékozott diplomáciai körökben kétkedéssel fogadják ezt a hírt.

Nem lehet szó arról, hogy Szovjetország és Németország között közeledés létesüljön. Ami a lengyel—szovjet közeledést illeti, bizo-

nyos bizalmatlanság észlelhető a Szovjet részéről s a németek ebből arra következtetnek, hogy bizonyos akciószabadságot indokoltnak látnak. Szovjetországnak ma már nem okoz olyan nagy gondot az ukrán kérdés, mint hetekkel ezelőtt. Azt hiszik, hogy Németország a lengyelek részéről jóval nagyobb ellenállással találkozott, mint amilyenre gondoltak. Arról is szó van, hogy rövidesen angol kereskedelmi bizottság érkezik Moszkvába.

Bethien István gróf bírálata a zsidótörvény-javaslat felett

Budapestről jelentik: A parlament közigazgatási, közlekedési, közoktatási és igazságügyi bizottsága hétfőn együttes ülést tartott, amelyen a zsidóság közéleti és gazdasági térfoglalásáról szóló törvényjavaslatot vették tárgyalás alá. Az egyesített bizottság Makkai Jánost bizta meg a törvényjavaslat előadói tisztjével, akinek ismertetője után gróf Bethien István bírálta a tervezetet. Hangoztatta, hogy őt nem győzte meg az előadó az érvelése, hogy az első zsidótörvény után fél év elteltével újabb zsidótörvényre lenne szükség. Nem áll az, hogy Európában kétszáz millió ember hozott volna ily törvényt. Való, hogy Németország és Olaszország

életbeléptetett zsidótörvényt, de az is való, hogy Európának többi országaiban még csak beszélni sem lehet zsidótörvényről. Nézete szerint a javaslat sokkal messzebb hatol, mint a Darányi-féle törvény, sőt egyes vonatkozásaiban a németet is túlhaladja és ez az összlakosságnak csaknem tíz százalékát érinti.

Németországban a zsidóság, ha fontos szerepet is töltött be, a gazdasági életben az óriás erejű német társadalommal és különösképpen a kereskedelmi és ipari világgal állott szemben, de Magyarországon más a helyzet. Minden intézkedés nemcsak a zsidóságot érinti, hanem a gazdasági élet bizonyos tereit a maga egészében befolyásolja. A törvény a zsidóságot reménytelen hely-

zetbe sodorja, jóllehet vagyonukat nem veszik el, de életlehetőségeit elvágják. A magyar zsidóság a történeteket úgy fogja fel, mintha az egyetlen menekvés vagyonának felszámolása és a kivándorlás lenne, ha erre lehetőség mutatkozik. Ha a zsidóság felszámolta vagyonát mindennek értéke elpusztul a házibirtoktól az iparvállalatig és ha ez gyors folyamatban történik, oly gazdasági válság áll be, amellyel megküzdeni nem lesz egyszerű feladat. A falun is súlyos helyzet jelei mutatkoznak, mert az állatkereskedés és bizonyos termelvényekkel való kereskedés kizárólag a kis zsidók kezében van. Ha ők felszámolják vagyonukat, nagyon megnehezítik a magyar paraszt sorsát. Sőt egyes vidékeken már jelentkeznek is a hátrányos gazdasági tünetek, amelyek a törvényjavaslatból származnak. A nagyiparban pedig olyan szakértők működnek, amelyek egymamar nem pótolhatók.

Évszázados fejlődés rendjén tudtuk helyreállítani a magyar nemzet közjogi egységét és most ez a törvény azt megbontani igyekszik. Azt a közjogi gettót, amelybe a zsidóságot be akarják szorítani, mások azonnal igénybe fogják venni, abból a célból, hogy közjogi helyzetükben különálláshoz és döntő főszerephez jussanak. Meggyőződésünk szerint szintén visszás volt, hogy a jogegyenlőséget az első jött-ment bevándorlónak biztosítottuk, de a megtagadása sem megoldás, hanem a megoldás a jogegyenlőség fokozatos megadása lett volna, abban az ütemben, ahogyan olyan tényezők merülnek fel, amelyek a nemzet testébe való beolvadást valószínűsítik. Mindenesetre méltányolni kell az olyan érdemeket, amelyekkel a közgazdaság, a közélet, a tudomány, a művészet és a honvédelem terén a zsidóság az ország hasznára volt, olyan mértékben, hogy azt a nemzet vezetői vagy egyéb tényezői megfelelő elismerésben részesítették.

Budapest. A Magyarországi Izraeliták Országos Irodája nagy memorandumot intézett a magyar országgyűlés mindkét házához, amely több szempontból foglalkozik a zsidótörvény javaslatával és kéri annak elutasítását és egy olyan békés és alkotó légkör megteremtését, amelyen belül létre lehet hozni a nemzeti egységet.

Mária olasz királyi hercegnő és Bourbon Lajos herceg lényes esküvője

Róma. Hétfőn délelőtt esküdtött örök hűséget Mária olasz királyi hercegnő, az olasz király lánya, Lajos Bourbon pármaj hercegnek. Az egyházi szertartás a Quirinalban, a királyi palota St. Paulina-udvari főkapujában folyt le. A nászmenet nagyszerű látványt nyújtott azoknak, kik azt végignézhették. Elől haladt az olasz királyi és császári uralkodó pár, őket a jegyespár követte és mögöttük következtek a királyi és hercegi párok egész sora. A királyi rokonságot Boris bolgár király és Alfonz, volt spanyol király képviselte. Az olasz kormány tagjai Mussolinivel az élükön, valamennyien megjelentek és ott voltak a fascista párt magasrangú előkelőségei és a külföldi követéségek vezetői. A vőlegény részéről Xaver és Kajetan hercegek voltak a tanúk, míg a menyasszony részéről az olasz trónörökös és a torinói gróf. A szertartást nagy papi segédlettel Pecaria udvari főkaplán végezte, aki az esküvő elején feltette a szokásos kérdést a jegyespárhoz, mire a királykisasszony királyi atyjához fordult a belcegyezésért és csak ezután ejtette ki az igen szót. Ezután diszes formások között Pecaria felhuzta a jegyespár ujjára a jegygyűrűt, majd megáldotta a frigvet, misét celebrált és szentbeszédet intézett az ifjú házasnárhoz.

Franco győzelme esetén négyhatalmi érkekezletet hív össze Olaszország

Londonból jelentik: A spanyol nemzeti haderő Barcelona ellen intézett támadása során öt angol hajót is bombatalálat érte. Az African Marinar — hír szerint — elsüllyedt és legénységének két tagja elpusztult. A Theorpe Bey hajó pedig súlyosan megrongálódott.

Párisból jelentik: Az Oeuvre berlini és római értesülései szerint mielőtt Franco hatalmába keríti Kataloniát, a Berlin—római tengely javasolni fogja, hogy Morinóban, vagy Milánóban újabb négyhatalmi érkekezlet üljön össze a spanyol ügy és a Földközi tengeri kérdések rendezése céljából. Egyes délutáni lapok értesülései szerint a köztársasági kormány már elhagyta Barcelonát.